En vinter i Hernösand. Novell i bref, af Wilhelmina

Bokutgåva

L. Öberg förlag, Stockholm 1834.
Mathilda till Emelie.

Hernösand d. 19 December 1830.

Älskade Emelie!

Tvenne månader, tillbragta i Hernösand och blott ett enda bref till dig – i sanning, min vän! du har skäl att vara missnöjd med mig och beklaga dig öfver min tystnad: också gör du det med sådant eftertryck, att jag ej längre vågar uppskjuta besvarandet af ditt sista bref, ehuru jag först i går erhöll det. Men då du uppbryter detta och ser dess oerhörda längd, blir du säkert förskräckt; jag vet redan att det blir ett af de längsta bref jag någonsin skrifvit, ty jag har föresatt mig att besvara hvarje punkt i ditt.

Du undrar först och främst hur jag kan trifvas i denna norrländska småstad? – Och hvarföre skulle jag ej det? – Jag trifs allestädes der jag omgifves af goda och välvilliga menniskor, och det äro Hernösands invånare i allmänhet. Jag vet icke hvarföre du just med annan stil skrifvit: ”*norrländska*” – just som om de södra småstäderna eller de öfriga i riket vore mera trefliga. Jag vet det icke, emedan jag tillbringat all min tid i Stockholm, ett blott vet jag – att jag finner mig ganska väl här. Du vill dernäst ha en beskrifning på mina tidsfördrif och nöjen, och veta hur jag tillbringar mina dagar. Välan! jag vill tillfredsställa din nyfikenhet. Klockan sju hvarje morgon stiger jag upp och går in till min goda mormor för hvilken jag läser en af Sturms morgonböner, hvarefter vi dricka kaffé och språka tillsamman. Derefter spelar jag alltid en timma fortepiano, under hvilken tid mormor i sin kammare läser tidningar, eller någon bok af hennes favoriter, som t. ex. Franzéns arbeten (hvilka jag tror hon väl sextio gånger genomläst). Det öfriga af förmiddagen tillbringar jag än i köket, under sysselsättning med hushållet, än i min kammare med ritning eller handarbete, än inne hos mormor, som oftast af mig behöfver handräckning. Än har hon tappat en maska på den stora gröna ylleschawlen hon stickar, än måste jag komma och knyta hennes löslockar, än sätta band på en negligé, o. m. d. – Så förflyter förmiddagen och vår lilla middagsmåltid är anrättad. Jag flyttar mormors stora länstol till bordet; vi spisa. Mormor är glad och jag – som morgonsolen. Under den tid hon som gammal behöfver längre än jag för att äta, matar jag hennes favorit-moppe, och ställer mig derigenom icke litet in hos mormor. På maten tar mormor sig en middagslur, och då passar jag på att läsa romaner, som en Magister här i staden har den godheten låna mig, men som mormor aldrig får veta utaf. Till min stora glädje sofver hon merendels halfannan timme, och då hon vaknar fuskar jag behändigt undan boken och låtsar som om jag sydde.

Aftonen tillbringa vi merendels alltid tillsammans, sittande vid ett litet sybord; mormor med grön skärm för ögonen och glasögon på näsan, stickar, och jag stickar äfven i det jag läser högt ur någon Svensk eller Fransysk bok; dock är mormor mest road af resebeskrifningar och historiska afhandlingar, hvaribland Napoleons lefverne af Norvins är hennes synnerliga favorit. För romaner har hon en afgjord motvilja och kan aldrig öfvertygas, att det ges goda arbeten i den vägen. Flera personer ha sagt henne det den nyare tidens romaner icke likna dem man i hennes ungdom fick läsa; man har sagt henne, att nutidens äro till och med moraliska och många rätt nyttiga; hon blir vid sin satts, att roman-lektyren är för ungdom den mest förderfliga, att den innehåller ett moraliskt gift, att den upprör inbillningen, inger falska åsigter af lifvet, ger förståndet en orätt rigtning – kort sagt: hon fördömmer den såsom högst omoralisk och osedlig. Det

förundrar mig likväl, ty i öfrigt är ju mormor så litet pedantisk som någonsin en gammal person kan vara, och så vida olik dessa knarrige gamla som fördömma ungdomens nöjen och tidsfördrif, sedan deras liflighet är borta, och anse hela verlden med förakt och medömkan, derföre att årens tyngd och ålderdomens bräckligheter gjort dem oskickliga att njuta dess glädje. Likväl måste jag nämna att jag tiggt mig till att för henne få läsa några få af Walter Scotts romaner hvilka hon säger *gå väl an*.

Der har du min Journal. Jag ser i andanom hur du rycker på axlarna och har svårt att begripa hur en sjutton års flicka kan finna sig vid ett så enformigt lif. Dock – trösta dig, min goda Emelie – det är inte alldeles så enformigt som det låter. Jag har endast talt om hur jag i allmänhet tillbringar min tid – det ges undantag, förstår du. Qvällar då jag alldeles icke läser för mormor utan i dess ställe är borta och roar mig. *Med hvad då?* hör jag dig fråga. Jo – min vän! med rätt mycket. Vi ha här inga concerter och spectakler, det är sant; men jag har många bekanta: trefliga flickor hos hvilka jag tillbringar mången afton och som äfven komma till mig ibland. Också ha vi haft baler här i höst, tvenne sedan jag kom hit, och i jul, ser du, då blir det ett hiskeligt dansande, ty då går det hvarfvet om hos alla ståndspersoner; – så har man sagt mig åtminstone.

Visst är väl lifvet här bra olikt det i mina föräldrars hus, der man en gång i veckan har stor diné och soupé minst tvenne gånger, der spektakler, konserter, promenader, slädpartier och bjudningar till höger och venster räcka hvarandra handen; der visiter, kalaser och tillställningar af nöjen höra till ordningen för dagen, och der man aldrig har tid att tänka på något nyttigt. Tror du Emelie, att jag finner mig här mycket bättre? Ja det tror du säkert, ty du vet huru mycket jag alltid afskytt en stojande flärd och endast ägt sinne för den stilla glädjen inom en krets af några få, utvalda vänner. Här känner jag mig fullkomligt nöjd och lycklig, der var jag det sällan, ehuru jag ofta låddes vara det. Alla som omge mig här, tyckas älska mig, åtminstone läser jag välvilja i deras blickar. Här är ingen som snäser mig, ingen som med ett föraktfullt småleende kommer mig att sluta en halftalad mening, ingen som kallt stöter mig tillbaka, då jag med förtroende nalkas för att söka ett hjerta att sluta mig till. O det fann jag aldrig hemma, de tvenne sednare åren; här har jag funnit det. Min goda mormor älskar mig så ömt; tjenstfolket äro villiga och höfliga och kalla mig alltid den söta Mamsell Mathilda; alla bekanta betyga mig så mycken vänskap: de tränga sig aldrig omkring mig, för att visa mig artigheter, men jag läser uppriktig vänlighet i hvarje deras ögonkast, och den värderar jag tusen gånger mer, än det meningslösa smicker för hvilket jag i Stockholm icke sällan var föremål.

Dock, ingen himmel utan moln, bästa Emelie! Äfven jag har mina ledsamma stunder; likväl inga andra, än dem jag gör mig sjelf i det jag sitter och grubblar. Tror du väl att jag som är så nöjd med min nuvarande belägenhet och så glädtig till lynnes, också kan ha mina mellankoliska stunder? Ack ja! då jag tänker på min far och syster och på min goda mor, som så tidigt lemnade mig, då har jag dem rätt ledsamma. Föreställ dig att pappa icke har skrifvit en rad till mig mer än den gången han skickade mina vanliga handpengar, hvilka jag här bättre kan använda, i det jag deraf meddelar åt fattiga, än i Stockholm der jag måste använda dem till ständigt ny grannlåt. Och tror du väl att i hans bref fanns ett enda faderligt ord? Nej, långt derifrån – endast en torr moral att jag skulle vara beskedlig, en önskan att jag måtte finna mig här och slutligen: ”Jag förblifver din hulda fader.” – Jag brast i tårar. Huru annorlunda skref han ej till min syster, då hon under sista Magister-promotion var i Upsala, endast på åtta dagar. Huru andades icke hvarje rad, hvarje ord den mest öfverdrifna ömhet! – Sophie har från spädaste barndomen varit hans gunstling, hans afgud; och jag – knappast ansedd som huset tillhörig. Ack, min goda mamma! hvarföre skulle hon bortryckas från sin Mathilda? Hon älskade mig så ömt, så innerligt.

Min syster har skrifvit ett bref och det innehöll nästan ingen ting annat än frågan efter en notbok, som hon ej fick rätt på, och som hon trodde mig hafva medtagit; dernäst ett kort utdrag af alla nöjen hon bevistat sedan min afresa. Men hon fortfar att bemöta mig som ett barn och uttrycker sig med detta föraktliga: *min flicka lilla;* hvaraf hon alltid begagnade sig då det skulle vara väl. Icke på ett enda ställe i brefvet: min syster, eller något ord af hjertlighet. I sanning, Emelie! när jag tänker på att jag för mina närmaste anförvandter, min far

och min syster är så likgiltig, att jag af dem är så föga älskad, då blir jag rätt innerligt sorgsen. Det är då som jag kastar mig i mormors armar och gråtande tackar henne, som oaktadt de många milen och sina sextiofyra år, reste till Stockholm för att helsa på oss och tog mig ur ett hus, hvilket visst var mitt rätta hem, men der jag ej fann ett hjerta som förstod mig.

Det är i sådana mulna stunder jag önskade äga ditt snille, Emilie! O hvad jag då vore tröstad, tycker jag. Hur är det möjligt att personer med en skapande inbillningskraft någonsin kunna vara rätt olyckliga? Snillet, denna gudafackla, kan ju upplysa det mörkaste fängelse och omskapa en öcken till elysé. Hvad konst är det för dig att tänka dig i de alldra behagligaste lägen, att framtrolla omkring dig ett paradis, med myrtenlunder, orangeskogar, sjungande näktergalar, smekande dufvor, mildt sorlande bäckar, klart tindrande stjernor, o.s.v. Allt detta kan du i din lilla kammare förskaffa dig, derpå har jag svart på hvitt, och jag föreställer mig att du i dessa stunder måste vara outsägligt lycklig. Låt vara att allt detta är en dröm, men – en skön dröm. Jag kan icke fatta all den salighet ett skaldebröst njuter, men jag kan till någon del föreställa mig den. Lägg då dertill all den aktning man visar en snillrik person och huru den i alla samqväm är hyllad och säg sedan om jag icke bör afundas ... nej icke afundas, men lyckönska den af sånggudinnorna begåfvade.

Har jag nu inte skrifvit ett ändlöst bref. Goda Emelie gack du och gör sammaledes. Skrif snart och omständligt. Låt mig veta hur du finner dig sedan du flyttade till din pappa och syster. Säg mig äfven någonting om din man och om min älskling den lilla Theodor. Säg mig äfven rätt mycket om pappa och Sophie, ty, ehuru de allsicke bry sig om mig, roar det mig dock att veta något af dem; måtte jag alltid få höra dem vara friska och lyckliga!

En ljuf stund har jag tillbragt med att skrifva till dig. Ack om du visste hvad jag håller af dig! Icke derföre, att min och din mor voro syskon, icke derföre att min goda mormor är också din mormor – allt detta är bisaker – men för ditt goda hjerta värderar jag dig och för din känslofulla själ som harmonierar med min.

Mormor helsar dig tusende fallt. Lef väl! var lugn och grubbla ej på framtiden. Skrif snart till din

Evigt trofasta vän.

Mathilda B.

* * *

* * *

Emelie till Mathilda!

Stockholm d. 29 December 1830.

Goda Mathilda!

Hjertlig tack för ditt bref. O hvad det var intressant och hvad jag många gånger har läst och åter läst det! Till bevis att det rätt mycket gladde mig, svarar jag med omgående post, oaktadt vi äro midt i julhelgen och här är öfver trettio personer främmande till middag och qväll. Det kan inte hjelpas, tänkte jag, jag kan smyga mig ifrån sällskapet utan att vara saknad, det är postdag, jag måste ovilkorligen skrifva till min lilla Mathilda.

Hvad det fägnar mig att du finner dig lycklig! det kunde jag ej vänta mig att få höra, ty, ehuru du är skapad för huslighet, arbetsamhet och stilla njutning, trodde jag dock, att det i Hernösand, hos mormor, skulle vara alltför tråkigt. Dock, när man som du finner sin sällhet i att skapa andras, då kan man öfver allt vara nöjd. Att du för den goda gumman förljufvar lifvets afton, att du med din vårvärme mildrar hennes höstkyla, att

du lånar en ny glans åt hennes nedgående lefnadssol; att du som en glädjens engel sprider trefnad i hennes ensliga hydda – se det Mathilda! det gör dig lycklig. Men skall du alltid fästa ditt sällhetsbegrepp vid förljufvandet af mormors ålderdomsdagar? –

Åter har ett år förflutit. Ack huru sorgligt för mig! Kunde jag med en blick öfverskåda alla dess flydda stunder, huru många skulle jag finna glada? – Dock, kaste den eviga glömskan sin slöja deröfver! Det är min önskan – o att den kunde gå i fullbordan. Likväl ges det stunder då sorgen med all sin styrka återkommer, då jag så väl behöfde en vän. Då är det jag saknar min goda tant och önskade äga henne åter. Men grafven lemnar icke sitt rof tillbaka, och fåfängt begråter du i henne den ömmaste mor, jag den uppriktigaste vän. Af den kalla, stolta och flärdfulla Sophie har jag ingen tröst, och du är borta, min goda Mathilda! Jag har ingen åt hvilken jag kan förtro mig, ingen som förstår mig.

Nu först blir jag varse att allt hvad jag skrifvit, mot min vilja, tagit en så melankolisk vändning: det var icke min mening då jag började och jag vill hejda mig i tid för att icke nedstämma ditt glada lynne. Icke om mig ensam vill jag tala; jag måste ju besvara ditt bref, det vill säga, svara på hvad du deri säger. Ja Mathilda! på en punkt deri vill jag svara, emedan den mäst frapperade mig, nemligen det begrepp du gör dig om *Snille*.

Snillet, min goda vän! är visst en Försynens skänk, men icke är det, som du tror, något vilkor för jordisk sällhet. Det kan för en stund förflytta sin ägare högt öfver gruset, i en idealisk verld; men – han återfaller i den kalla verkligheten, och fallet är svårt, smärtsamt. Själens irrande genom diktade elycéer, var så saligt, den gyllene drömmen var så ljuf, men uppvaknandet så mycket mera bittert. Snillet skyddar för inga motgångar, läker inga smärtans sår; tvertom, genom den liflighet hvaraf det åtföljes, blifva de oftast dubbelt kännbara och långt ifrån att vara en lycka, är det icke sällan en källa till lidande. Kallar du lycka, denna öfverspända inbillning, detta sjudande blod, detta tankarnas arbetande, denna ständiga illusion, detta otillfredsställda sällhetsbegär, denna längtan efter *något* som icke finnes på jorden, dessa öfverdrifna och derföre oftast bedragna förhoppningar på medmenniskors redlighet och oskrymtade vänskap? Nej, Mathilda! det är ingen lycka att äga snille. Merendels äro qvicka personer, eller som vi benämna dem med det Fransyska namnet *Genier*, obetänksamma; öfverlemna sig för hastigt åt hvarje på dem verkande intryck, och äga icke tillräcklig kallblodighet för att tänka innan de tala; hvarföre de ofta såra utan att vilja det, blifva misskända och få ovänner då de så gerna ville vara älskade af alla, då deras känslofulla själ ville sluta sig till alla, med ett:

Er mitt famntag Myriader!

Du säger att snillrika personer äro aktade och hyllade i alla samqväm. Åh ja! man smickrar dem, emedan man behöfver dem eller emedan man tror deras egenkärlek fordra en beständig gärd af beundran. Men man älskar dem icke alltid, och hufvudvilkoret för lycka och sällhet är dock att vara älskad, icke firad och beundrad. Man beler dem icke sällan då de äro frånvarande; man kallar deras känslofullhet svärmeri. – Nej, Mathilda! jag förnyar min gamla refrein: det är ingen lycka att äga snille.

Förlåt att jag för länge uppehållit mig vid ett ämne; jag skyndar nu att med dig kasta en blick på hvardagslifvet, på min och din familjs hvardagshändelser. Julafton var här i huset bullersamt som förr. Sophie var nu som vanligt fêtens Drottning, antalet af hennes julklappar steg till hundratrettioåtta. Här var mycket främmande, man begåfvade hvarann till höger och venster och äfven jag fick min del ur det rågade ymnighetshornet. Men jag var icke glad, Mathilda! ty jag tänkte på dig. Jag undrade huru du tillbringade din julafton och det gjorde mig så innerligen ondt, att hvarken far eller syster tänkte på dig med den ringaste julgåfva.

Den 20:de dennes, eller Svenska Akademiens, högtidsdag, voro vi efter vanligheten på stora Börssalen. Om de utdelta priserna och de belönta skrifterna får du i Post- och Inrikes-Tidningar en fullständig beskrifning,

det är således icke dervid jag vill uppehålla mig. Jag vill endast nämna att vi der gjorde en herres bekantskap. Jag som Fru, är alltid med Sophie på alla nöjen: det roar mig sällan, men denna gången var jag oändligt road. Vi fingo god plats, aldra öfverst och främst. Knappt hade vi hunnit sätta oss förrän en ung karl lorgnerade Sophie. Det är annars ingenting ovanligt, ty hennes bländande skönhet ådrager sig ju allas blickar, hvar hon visar sig. Emellertid var denne så ihärdig och syntes så förtjust, att han icke såg något annat än Sophie. Din pappa kom en stund sednare och fick, mot all förmodan, plats bredvid oss. Den främmande närmade sig honom, och hur han pratade, ställde han sig så in med morbror, att han, då han följde oss ända till vagnen, fick löfte att följande dagen göra visit, hvilket han icke underlät. Efter en förnyad visit, blef han af morbror hitbjuden och har sedan varit här alla dagar. Som jag tror, så kommer han att med det snaraste öka antalet af Sophies många friare, ty han följer henne som skuggan och synes alldeles hänryckt af henne. Julafton var han icke här, emedan han då var för mycket obekant i huset, men Sophie fick bland sina många julklappar en dyrbar theaterkikare och en lika dyrbar sevigne, till hvilka hon omöjligt kan gissa gifvaren, jag tror hon fått dem af honom. Men jag har skrifvit så länge om denne man ock ännu icke nämnt hvem han är: jo – hans tittel är Häradshöfding och hans namn R. .... Det är en ädel och känslofull menniska, efter hvad jag kan tycka. Han har dessutom god ton, mycken verld, är mycket musikalisk och vacker som en Apollo. Jag skulle heldre unna honom åt dig min goda, ömma, oskuldsfulla Mathilda! än åt din stolta syster, som icke förstår att värdera ett hjerta, som aldrig kan betala kärlek med kärlek; som fordrar slafvisk hyllning af tjuge, utan att vilja älska en, och som helt visst, äfven som Fru bibehåller samma vana.

Min belägenhet, sedan jag flyttade i din fars hus, är ingalunda önskansvärd. På honom kan jag icke klaga, han bemöter mig faderligt och låter mig aldrig känna tyngden af mitt beroende, men din syster krossar mig med sitt högmod och låter icke sällan förstå att jag är här för hennes skuld, som sällskap, ja som förkläde åt henne. O det är tungt, Mathilda! – Det var en tid då äfven jag var hyllad och firad framför många andra flickor, då man prisade mitt utseende, mina talanger, men dock (i tysthet) mest min förmögenhet. Det var en annan tid då jag i mitt eget hus mottog en mängd personer, hvilka täflade att visa mig aktning och icke sällan den mest krypande höflighet, då jag som värdinna briljerade vid ett bord, svigtande af silfver och kristaller, och då hvarje af mig uttaladt ord, utropades som qvickt och snillrikt. – Denna tid är förbi. Sedan min mans olyckliga bankrutt, anser man mig icke mer för densamma, och då jag nödsakades mottaga den fristad min morbror af godhet tillbjöd mig i sitt hus, är jag knappast sedd. Sådana äro menniskor i allmänhet: de glädja sig med den glada, men de gråta ej med den bedröfvade. Så länge glädjen ler omkring en, komma de så gerna att sola sig i dess sken; men låt sorgen komma, låt bekymmer och behof komma, och fåfängt ser man sig om efter de många vännerna.

Du begär veta något om min man och min son. Den förre reste för tre veckor sedan, till Götheborg der han varit nog lycklig att genom rekommendation få plats på ett handelskontor, sedan hans konkurs var för stor för att någonsin ge honom hopp att mer drifva egen handel. Han var här och tog afsked af mig, ty jag var då redan hitflyttad: ack, hvilket afsked! Tror du väl att jag såg en gnista ömhet i hans öga? Tror du att han ens besvarade mina ömhetsbetygelser då jag, glömmande alla hans fel, hans utsväfningar, hans hårdhet och det oerhörda slöseri, hvarigenom han förstört min förmögenhet och bragt sig sjelf, mig och vårt barn nära tiggarstafven, kastade mig gråtande i hans armar, för att säga honom farväl, kanske för alltid. Ack, Mathilda! huru många äktenskap och huru få lyckliga! mitt kunde ock icke bli annat än olyckligt, ty hvad kan man vänta när man väljer som jag? då man förälskar sig i en hycklare, som prålar med lånade känslor, som bär ädelmod och dygd på tungan, och köld och lastbarhet i hjertat; då man skänker hjerta, hand, förmögenhet åt en ovärdig, hvilken förstår att slugt bemantla sin egennytta, men, snart ledsnande vid den bedrägliga larven, aflägger den och visar sig i sin rätta, afskyvärda gestalt. Se, goda flicka! detta är en följd af den öfverspända inbillningen, den svärmiska känslofullheten som du hos mig kallar *Snille* och som du så mycket prisar: man förälskar sig lätt och har icke tillräcklig sans för att lyssna till förnuftets varnande röst. Dårad af en förförisk yta och insöfd af söta ord, drömmer man sig vid den älskades bröst i ett Eden och

vaknar – i en afgrund af qval. Så har det händt mig, bevare dig Gud för en dylik erfarenhet!

Min lilla Theodor är min enda glädje, han är det enda jag kunnat berga undan ruinerna af min lycka. Han utgör min tröst i bekymren, mitt hopp för framtiden. Måtte han blott icke likna sin far! O jag ryser vid denna tanka. En lycklig maka upptäcker med vällust i sonens anletsdrag likhet med fadrens, och önskar ingenting högre än att äfven hans hjerta, hans böjelser, hans mer och mer utvecklade anlag, måtte likna den som gifvit honom lifvet, och jag – måste önska tvertom. Lycka är att gossen redan vid tre års ålder kommit ur fadrens händer, att morbror, som gufar, ädelmodigt lofvat bekosta hans uppfostran, och att jag sjelf kan ha öfverinseende dervid. Tro ej att jag som de flesta mödrar, skall vara blind för hans fel, och förvekliga honom. Nej, jag skall tidigt ingifva honom vördnad för religionen, kärlek till dygden och känsla för mannatro och mannaheder.

Du talar om ditt brefs längd. Jag vill fråga om mitt är kortare? Sophie lär väl ändå undra hvar jag tagit vägen. Farväl! Skrif snart! Dina bref äro en balsam för mitt bedröfvade hjerta, ty jag känner vid deras läsning, att åtminstone en själ omfattar mig med uppriktig vänskap. Helsa ömt min vördade mormor, denna gång skrifver jag icke till henne. Tänk ibland på Din

Trogna men sorgsna

Emelie.

* * *

* * *

Mathilda till Emelie!

Hernösand d. 8 Januarii 1831.

Min dyrbara vän!

Ett nytt år har ingått och på dess första morgon var du min första tanka, äfvensom det första bref jag skrifver i år, är till dig. Det är en urgammal vana att man vid årets början önskar hvarandra lycka, helsa och all denna verldens glädje. Ofta är dock en sådan önskan blott ett tomt ordspråk och intet mer, men emellan vänner, sådana som vi, Emelie, är det mer än ord. Uppriktig och varm är åtminstone den suck jag höjer till Allmakten för ditt väl, min bön att han måtte gifva dig i detta år ett lyckligare än de tvenne sistförflutna.

Tack, bästa du! som tänkte på mig julafton. Jag hade icke ledsamt vet du; tvertom – ganska trefligt. Mormor och jag voro bortbjudna den aftonen till en rik handlande här i staden, der vi voro tjugusju personer till bords, då man antager att handelsmannens egen familj och dagliga omgifning, är nog talrik för att stiga till femton personer. Här i staden är alldeles som på landet, och då behöfver jag icke tillägga, att här är *verkelig jul*. Också hade man i huset, der vi voro, upptänkt allt för att göra julaftonen så munter som möjligt. Några af barnen äro stora men största delen små; dessa sednare hade sina uppdukade julbord med kusar, kakor, allehanda namnam och grenljus. Deras mor hade låtit breda halm öfver ett af kammargolfven, der barnen tumlade och lekte, tills en förfärlig julbock, (en utspökad dräng med afvig skinnpäls) lockade dem alla ut i salen. Julklappar i mängd, med allehanda attrapper och lustiga deviser, inkastades; jag fick åtta på min del, och fastän min syster fått hundratrettio mera, tror jag mig ha varit lika glad som hon, ty jag väntade ej att få någon.

Juldagen, annandagen och tredjedagen dansade jag, så att jag fjerdedagen var af trötthet alldeles ur stånd att röra mig. Mormor fruktade för min helsa, och höll en Jeremie klagovisa med dertill hörande försäkran, att jag aldrig mer skulle få dansa. Det oaktadt har jag sedan varit på sex baler och haft obeskrifligt roligt, ty min

goda mormor, nekar till en början, men bara jag pjollrar med henne, och smeker och är mycket enträgen, får jag allt hvad jag vill.

Nu har jag skrifvit idel barnsligheter. Förlåt mig Emelie! du torde finna mig mycket fjollig som gör sådan affär af dans, men tänk dig tio år tillbaka, och du skall icke mer undra på din väns barnslighet. Dessutom vill jag icke skrifva så sorgligt som du, och kan det icke heller i detta ögonblick. Goda Emelie! du måtte ha varit i en dyster sinnesstämning då du skref mig till. Ack sök att glömma det förflutna så mycket möjligt är, ty åtankan af, så väl den flydda sällhet, som dina genomgångna olyckor, kunna ej annat än nedtrycka dig. Den målning du gör af snillet, behagar mig alldeles icke: jag tror att du dervid låtit en melankolisk känsla hänföra dig, och att det aldrig i verkligheten kan vara såsom du skildrar. Jag frågar dig hvad vi vore om det ej gifvits och ännu gåfves snillen; hvilket mörker skulle ej då omgifva oss, i hvilket tillstånd af barbari skulle vi icke lefva? Jag vill icke tala om de stora män som inom alla folkslag och tidehvarf hafva, genom sina själskrafters ansträngning, och ett klokt användande af sina stora natursgåfvor, grundlagt och berett mensklighetens väl. Jag vill endast tala om vår samtid och vårt fädernesland. Hvad vore vår bildhuggarekonst utan en Sergel, en Byström , en Fogelberg. Hvad vore vår målarekonst utan en Westin, en Södermark, en Fahlkrantz, en Sandberg? Hvad vore vår litteratur utan en Tegnér, en Wallin, en Franzén, en Kellgren, en fru Lenngren? Hvad vore vår hufvudstads theater-scen utan en Almlöf, en L. Hjortsberg, en fru Lindström, en Torslow och hans fru? Alla dessa genier och otaligt många fler äga vi, och jag kan icke utan en upplyftande, ädel stolthetskänsla tänka att de äro *Svenskar*.

”Men,” hör jag dig säga, ”allt detta vet jag; jag har ju ej aldrig bestridt sanningen af att snillen äro nyttiga, nödvändiga, angenäma, när de hinna till den höjd af fullkomning som dem du anfört.” – Väl, min goda Emelie! Men man kan äga snille utan att väcka publikens uppseende; man kan dermed för sig sjelf förljufva många ledsamma stunder; man kan upplysa den enfaldiga, tillrättavisa den vilseförda och är man icke då lycklig, ack då gifves ingen lycka! En författare har sagt: Snillet har, näst dygden, rätt till allas aktning; jag är äfven af samma tanka.

Du torde invända, att dygden icke alltid är snillets följeslagerska; du torde påminna mig, att jag hört omtalas många snillrika personer som sjunkit, djupare än andra, i laster och brott. Dock låtom oss förbigå dessa olyckliga, som missbruka de anförtrodda punden tvertemot gifvarens afsigt. Också är det icke min mening att skrifva en predikan; jag vill blott förfäkta min sats, att det är ljuft att framför många andra äga en skapande bildningskraft, och jag frågar dig på ditt samvete: ville du vara af med ditt snille? – Säkert svarar du nej.

Oförmärkt har jag från den barnsliga beskrifningen öfver mina julnöjen öfvergått till ett så alfvarsamt ämne. Jag förflyttade mig, vid min skrifbyrå, i inbillningen, i din kammare, der jag förr så ofta bortjollrade flera timmar, under det min syster var på musikaliska soiréer eller visiter och jag slapp vara med. Jag har, som du ser, talat och svarat, alldeles som om jag haft dig här vid min sida. O Emelie! denna njutning är mig beröfvad, och om jag i något fall skulle sakna Stockholm, vore det i detta. Berg, skogar och sjöar sträcka sig nu emellan oss, men intet afstånd, hoppas jag, skall någonsin slita vårt vänskapsband.

Hvad du berättade mig om Sophies nya friare, var rätt intressant. Ack! om hon ändå snart gjorde ett val? Mången undrar på att Sophie, så skön, så rik genom den stora Bruksegendomen hon fick i faddergåfva af vår fars farbror, så talangfull, så fjäsad, vid tjuge års ålder icke redan är gift. Hon kunde väl längesedan ha varit det, men hon väljer, och deruti gjorde hon rätt ifall förnuftets ljus ledde henne vid valet; men nu är det, ty värr! blott af stolthet och fåfänga och då går det säkert galet. Jag skulle önska hon blefve gift med den der Häradshöfdingen R ... som du omtalar, ifall han är en förnuftig man, ty det behöfver Sophie framför allt. Kanhända skulle han genom sin klokhet småningom kunna återföra henne från sin lättsinnighet och sina dårskaper, hvaruti hon genom pappas gränslösa eftergifvenhet och en förvänd uppfostran råkat, ty hennes hjerta är i grunden godt.

Kommer Sophie ur huset så reser jag hem, ty, ehuru jag trifs mycket väl här, måste jag dock medge, att Stockholm i sig sjelf är roligare. Det var blott mitt hem som med hvar dag blef mig odrägligare genom min systers hårdhet och min fars kallsinnighet. Mormor har sagt att hon ej vill qvarhålla mig, ehuru mycket mitt sällskap förljufvar hennes enslighet, och till och med uppmanat mig att, när Sophie en gång gifter sig, resa hem och se pappa tillgodo. Men då skall det bli annorlunda i huset, det lofvar jag. De många dinéerna och soupéerna skola småningom indragas och umgängeskretsen inskränkas till ett antal upplysta och pålitliga vänner. Så lefdes i mina föräldrars hus när min syster och jag voro barn; så var min goda mammas smak och äfven pappas; ty det oupphörliga stojet har aldrig roat honom. Men Sophie har så velat ha sedan hon blef stor; pappa kunde icke neka henne något; förgäfves gjorde mamma sina inkast, ”Sophie är road af sällskap,” hette det, och mamma måste foga sig efter pappas vilja, som var att uppfylla gunstlingens alla önskningar.

Deremot om jag en gång blir värdinna i huset, skall pappa få följa sin smak för ett tystare lefnadssätt, och säkert skall han dervid finna sig lycklig. Med Sophie skall en ansenlig mängd af dem som nu umgås i huset, småningom försvinna hoppas jag, för att i hennes nya hem, kring henne, den bländande solen, bilda en lysande cirkel. Kanhända skall jag sluteligen lyckas att genom mina ömma omsorger och genom förnyade bevis af min barnsliga kärlek, vinna pappas hjerta, kanhända skall jag genom stilla, husliga dygder ådraga mig hans uppmärksamhet, och väcka hos honom den känslan att äfven jag är hans dotter. Och då, Emelie .... o hvilken höjd af sällhet!

Du säger att Häradshöfding R .... är vacker som en Apollo. Tala aldrig om vackra karlar, min vän! jag har sett den vackraste. Och hvar då? jo just i Hernösand, här i huset. Händelsen var den att ... (en olyckshändelse, hade jag bordt säga) trenne dagar efter min hitkomst skenade en bondhäst på stora gatan just förbi mormors hus. Schäskärran, för hvilken hästen var spänd, hade redan gått sönder och deruti satt, jemte skjutsbonden, en ung herre från Nyköping, hvilken i någon affär ämnade sig till Umeå, men reste directe igenom vår stad för att bese den. Emellertid stjelpte kärran just vid vårt hörn och den unge mannen kastades ur, under det bonden, hållande i tömmarna, släpade med så långt man kunde se. Mormor och jag sågo från fönstret händelsen; jag var så förskräckt att jag knappt ägde sansning, men mormor förlorade icke sin lugna rådighet. Följande sitt goda hjertas drift, gick hon i ögonblicket ut tillika med en af pigorna, och fann den resande liggande afdånad vid porten, med ett stort hål i hufvudet hvarutur blodet forssade. Tvenne drängar buro honom in till oss, i ett gästrum något aflägset från mormors egna, der mormor lät bädda åt honom, tillkalla läkare och anförtrodde hans skötsel åt Stina, en gammal hushållerska, som tjent hos mormor i trettio år och som du säkert påminner dig hafva sett då du som barn var hos mormor. Den främmande yrade i början, ty den myckna blodförlusten hade förorsakat feber. Då han kom till sansning, var hans första fråga hur det stod till med skjutsbonden, och då ingen visste det blef han mycket ledsen. Mormor lät, då genom tjenstfolket fråga derefter, man fick veta att bonden, som var från närmsta by, hade vid olyckstillfället brutit armen af sig och låg på Länslazarättet. Den resande herrn skickade honom då en liten penningsumma med Doctorn, och anbefallte den olyklige bonden i dennes samvetsgranna vård. Efter några dagar kunde vår resande fortsätta sin väg, och när hans åkdon stod utanföre, gick han in till mormor för att hos henne aflägga en innerlig tacksägelse för hennes godhet emot honom. Han frågade hvad han var skyldig för rum och förtäring: mormor blef stött och svarade, att hon ej hjelpte sina medmenniskor för betalning. Den främmande drog då af sitt finger en ring med en infattad smaragd, och bad mormor hålla den till godo som ett tacksamhetsbevis; den hade tillhört hans mor, sade han, men han trodde sig ej bättre kunna placera den, än på dens finger som räddat hans lif. Mormor emottog hans gåfva och han reste, sedan han rikligen belönat tjenstfolket. Jag som hade varit i trägården för att hemta in grönsaker till köttet, mötte honom just på gården då han var i begrepp att stiga i åkdonet. Han såg på mig med sina stora, blå ögon. Himmel, hvad han var vacker! Jag vågade icke betrakta honom; jag nedslog min blick och vi vexlade ej ett ord med hvarandra. Samtalet mellan honom och mormor, berättade hon mig när jag kom in. Jag frågade hvad han hette, men ingen i huset hade reda derpå, icke en gång mormor, som nyss hade talt vid honom och frågat hans namn, när han gaf henne ringen till åminnelse, ty mormor mins aldrig några namn, hon visste blott att

han var Notarie. Vi trodde att han på återresan skulle besöka oss, men vi ha aldrig hört af honom, och hela händelsen har blifvit glömd. Jag har till och med icke omnämnt den för dig; men då du talar om den vackra Häradshöfdingen, kommer jag ihåg den vackra Notarien från Nyköping.

Nej, nu måste jag upphöra, ty jag ser att mina bref blifva allt längre och längre. Jag tror likväl att jag ännu hade mer att säga dig, om jag ej nödgades skrifva nyårsbref till pappa; det är något sent, men förra postdagen hade jag ett giltigt förhinder. Lef väl!

Evigt din vän.

Mathilda B.

* * *

* * *

Densamma till densamma.

Hernösand d. 2 Febr. 1831.

Bästa Emelie!

Oaktadt min förfärliga brådska, kan jag dock ej underlåta att skrifva några rader till dig, de sista här på stället: inom halfannan vecka, eller kanske förr, får jag omfamna dig. Men huru skall jag förklara din obegripliga tystnad? Öfver tre veckor ha ju förflutit sedan jag skref dig till, och ej en enda rad till svar. Har du glömt mig? – O nej! förlåt mig denna fråga som förolämpar ditt trofasta hjerta – den var förhastad. Men hvad kan vara orsaken? Är du sjuk? Ack om jag vid min hemkomst funne dig sjuk – huru nedslagen blefve jag ej då!

Vigtiga bref hafva hitkommit: ett från pappa till mig, med befallning att komma hem så fort sig göra låter, emedan Sophie är förlofvad och skall gifta sig innan första April. Pappa tycker ändå att det blir bra tomt när hon kommer bort och han finner ingen idé uti att jag skall vara i Norrland. Hon tycker, skrifver han, att när han har ännu en dotter, kan han en tid ha sällskap och hjelp af henne, och han smickrar sig med hopp att snart få bortgifta äfven mig. Åh! jag tänker ej på giftas; det är inte så brådtom. – Pappa tillägger att jag väl kunde få dröja här till våren; men han är osäker huru väglaget då är och hvad ressällskap jag då kan få: nu deremot reser Lagman K ... med sin fru och äldsta dotter till Stockholm der den sednare skall sättas i pension; pappa har genom bref fått veta det och skyndat att i en artig skrifvelse till familjen K ... anbefalla mig i dess beskydd under resan. Dernäst skrifver pappa till mormor och ber henne ej tycka illa vara, att han så hastigt återtager mig i sitt hus. Men mormor tycker ändå rätt illavara, ty hon anser det som brist på förtroende till henne. Dessutom har hon vänjt sig vid mitt sällskap och säger att hela Hernösand blir en öcken för henne sedan jag icke mera är der. O min bästa Emelie! sådana yttranden och flera dylika klinga ljuft i mina öron, emedan de öfvertyga mig, att mormor älskar mig och att hon ej har orsak att med mig vara missnöjd; men då jag ser de tårar hvaraf de beledsagas – o då är tillfredsställelsen borta! då sjunker jag till hennes bröst och gråter så bitterligen, att hon slutligen nödgas trösta mig.

Innehållet af pappas bref till mig torde du, som varande i huset, känna, ty han är icke så förbehållsam, aldraminst mot dig, hvilken jag hört honom rådfråga i många saker; det torde då varit öfverflödigt att jag deraf gjort ett utdrag. Men hvad du visst icke känner, är att min syster har skrifvit mig till. Nej derom är jag nästan säker, ty Sophie handlar alltid i mörkret: hon är för inbunden att visa hvad hon gör, för egenkär att rådfråga någon, och för stolt att ens meddela någon hvad hon företagit. Dock, hvarföre skrifver jag förtal om min syster? Det är obeskedligt. Vore du här, Emelie! så sade du mig säkert det. Sophies goda hjerta, som jag i grund känner, bör försona mig med alla hennes fel och innehållet af det till mig skrifna brefvet, bör utplåna

minnet af de förolämpningar för hvilka jag så ofta varit föremål. Hon skrifver nemligen ovanligt vänligt; hon till och med börjar sitt bref med: ”Min bästa syster!” skrifver på flera ställen ”syster” och till slut: ”jag förblifver evigt din hulda syster, ”hvad tycker du Emelie? Brefvet innehåller dock ingenting annat än att hon skall gifta sig, att hon är förtjust öfver sitt val, emedan hon tror sig bli lycklig, och att hon ber mig komma hem, ty hon längtar att visa mig fästmannen.

Således är då min syster förlofvad med Häradshöfdingen R ... Din spådom gick i fullbordan förr än någon kunde tro. Det skall emellertid bli roligt att se den herrn. Jag är mycket nyfiken emedan du skildrat honom som en Apollo, och jag har ändå den tron att din Apollo på långt när ej är så vacker som Notarien från Nyköping.

En besynnerlig aning har fattat mig. Du vet att jag i mitt förra bref skref, det jag gerna skulle resa hem till pappa om min syster gifte sig; men nu, ju närmare afresans ögonblick nalkas, ju ängsligare blir jag. Det förefaller mig ibland, som skulle jag icke bli länge hemma, och när jag i morgons uppvaknade, öfverfölls jag af en sådan ångest, att jag darrade, och det var som hade en röst hviskat till mig att någon olycka väntade mig i Stockholm. Nästan detsamma föll mig in i middags vid bordet. Vid sådana tillfällen flyr jag alltid till Gud i en brinnande bön och då blir jag lugn, ja, så lugn, att jag några ögonblick derefter, ler åt mig sjelf och åt min besynnerliga oro. Emellertid när jag ser min gamla mormors tårar och sorg, blir jag åter nedstämd, och huru innerligt har jag icke många gånger önskat att jag redan sute i åkdonet, och hade vändt ryggen åt Hernösand, ty jag föreställer mig att skiljsmässan från mormor måste bli bra påkostande. Af alla scener inom det menskliga lifvet äro skiljsmässor och afskedstaganden de svåraste; hvad skall då denna bli? – Kanske ser jag aldrig mer min goda mormor. O! denna tanke fyller mina ögon med tårar.

Det var jag som skulle skrifva några rader blott, och nu har jag fullklottrat ett halft ark postpapper med fin styl. Farväl älskade, goda Emelie! Ännu en liten tid af frånvarelse, och jag är i dina armar, vid ditt trogna hjerta. O huru ljuft blir icke återseendet af dig! Huru mycket skola vi icke ha att säga hvarandra! Farväl, farväl! bered dig att snart med öppna armar ila mot Din

Evigt tillgifna vän.

Mathilda B.

* * *

* * *

Magister D. till Häradshöfding R.

Upsala d. 4 Febr. 1831.

Min Hedersbror!

Du har skrifvit mig till. Hvilket mirakel! Kom du då ännu ihåg att du hade en vän i Upsala? Kom du ännu ihåg din gamla Skol- och Akademikamrat? Jag hade redan uppgifvit allt hopp att mera höra af dig, och då jag skrifvit tre bref förgäfves, kan du vara försäkrad att jag inställt det fjerde om jag ej oförmodadt af dig fått en vink om korrespondancens fortsättande. Jag vill just icke smickra dig med att jag blef glad då jag erhöll din skrifvelse, ty då blir du för mycket egenkär; jag vill blott tala om min öfverraskning vid dess emottagande.

Jag satt på Tidlunds källare, med en cigarr i munnen och ett glas punsch framför mig, sysselsatt med läsning af Aftonbladet, Journalen och flera från Stockholm ankomna tidningar, då en källargosse steg fram till mig och räckte mig brefvet från dig. Jag blef i början litet förtretad öfver att gossen afbröt min lecture, och ej

kunde vänta tills jag slutat; men min vrede försvann hastigt då jag kastade en blick på utanskriften och igenkände stilen, din stil, min Ludvig! Du skulle ha sett huru jag då sprang upp af stolen, slog ihop händerna och hoppade, så att Magister C .... som satt vid samma bord, ropade: ”Är du tokig, bror? Det der brefvet måtte vara från din älskarinna efter du blir så glad?” – ”Nej vist icke,” svarade jag, ”men det är från en barndomsvän af hvilken jag längesedan trodde mig vara bortglömd.” O du lieber himmel! hur dumt bär jag mig nu icke åt! jag skulle ju icke tala om för dig att jag blef glad, och ändå har jag relaterat om min häftiga glädjeyttring. Ja, ja – jag kan icke förställa mig, och om du vore här, sade du visst: Herrman, Herrman! du är samma goda tok som förut.

Du är då förlofvad. Kors förtusan plåtar, hvad det gick fort! lika så fort som ditt utnämnande till Häradshöfding. Ännu för fyra månader sedan då jag sist skref dig till, var du Notarie, och nu måste titeln af Häradshöfding figurera på utanskrifterna till dig. Din befordran läste jag för fem veckor sedan i tidningarna och gladde mig deråt; men ännu gladare blef jag då jag erfor att du är förlofvad med en mycket rik och vacker Grosshandlardotter i Stockholm. Jag har omnämnt det för några bekanta här, och fått veta att det är densamma Mamsell B. den briljanta skönheten, som under sista Magister-Promotion väckte här så mycket uppseende och hade på Gillebalen så när blifvit alldeles nertrampad af kavaljerer som täflade om att få dansa med henne. Du bör vara stolt, Ludvig! du har vunnit en stor seger; ty din sköna såg ju så obeveklig ut, som hade hon aldrig tålt någon karl, och nedblickade med förakt på den skara som krökte rygg för henne. Det skulle just vara du som vann hennes tycke, du lyckans barn! Ser du att min spådom slog in: jag sade ju alltid i våra Studentår att du var född för att göra lycka i verlden emedan allt gick dig så väl i händer. Också nar man af alla fruntimmer kallas Adonis och den vackre R .... den söta R .... m. m., kan man vänta att få den skönaste och rikaste flicka *Probatum est*.

Jag kommer med nöje till hufvudstaden för att bevista ditt bröllopp, emedan du har den godheten att redan så långt förut bjuda mig. Jag får väl närmare underrättelse om dagen när den nalkas – då flyger jag till dig, ty jag väntar mig obeskrifligt roligt och brinner af längtan att återse din sköna brud som på mig gjorde ett outplånligt intryck då hon var här. Jag hoppas du blir väl inte svartsjuk om jag gör henne min cour, ty min breda mun, min uppstående näsa, mitt ljusa hår och min lilla oansenliga figur gå i borgen för att hon ej förälskar sig i mig.

Nej tusan skall sitta här och pligta längre – det är i dag första dagen af Distingsmarknad. Här är ett rummelom på alla gator och en liflighet som kan sätta nytt lif i en halfdöd. Således *adieu moncher!* jag måste ut på torget och se på kommersen. Om du vill egna någon stund åt vänskapen, d.v.s. om icke kärleken ensam sysselsätter alla dina tankar så skrif någon gång till Din

Uppritige vän och Broder

Herrman D.

* * *

* * *

Häradshöfding R. till Magister D.

Stockholm d. 15 Febr. 1831.

Min goda Herrman!

Ditt bref gjorde mig mycket nöje, ty det beviste mig icke blott att jag ännu är i besittning af en för mig ganska dyrbar skatt, nemligen din vänskap, utan äfven att du alltid är densamme, alltid äger detta glada,

älskvärda lynne som är dig så eget, och hvarmed du så ofta, i yngre år, uppmuntrat mig då jag såg verlden från en mörkare sida; ännu torde jag, kanhända, någon gång behöfva af dig tröstas och muntras.

Dessa få rader innehålla redan tvenne punkter, på hvilka du funderar och hvaröfver du säkert önskar förklaring. Först: angående det höga värde jag sätter på din vänskap, hvilket väl låter litet otroligt då jag varit nog obeskedlig och försumlig att lemna trenne bref från dig obesvarade. Men, bästa bror! det var icke af köld och liknöjdhet, endast af andra omständigheter. De resor jag gjort under tre års tid, nästan öfver hela riket, och den mängd af trägna göromål hvaraf jag ständigt varit öfverhopad, kom mig att alldeles försumma all annan brefvexling, än den som rörde min tjenst och juridiska affärer. Att jag icke besvarade dina bref var således visst en oursäktlig försumlighet, men dock blott försumlighet och ingen glömska.

Hvad den andra punkten angår, nemligen: att jag af dig ännu torde behöfva råd och tröst – anser du väl för en omöjlighet då jag nu är nära höjden af den lycksalighet hvarje yngling vid sitt första inträde i verlden eftersträfvar, nemligen en hydda och en maka. Och icke en hydda utan ett litet palats blir min del, och en af de skönaste och talangfullaste flickor min maka. Och likväl Herrman! likväl känner jag mig sedan trenne dagar icke rätt tillfreds. Du har svårt att gissa orsaken; den är också besynnerlig, och jag kan icke förlåta mig sjelf, som inom denna tid blifvit så förändrad till lynnet. Hör då, min vän! men döm mig icke hårdt! tro icke att jag är lättsinnig och flyktig. Må du ännu hafva någon tröst att gifva åt vännen som ofta förr i ditt sköte nedlade sina bekymmer och som ännu uppsöker denna fristad för sitt hjertas hemligaste tankar.

Det är dig bekant att jag förleden höst blef af Lagman W ... i Nyköping, i anseende till en vidlyftig process, anmodad att göra en resa till Norrland; jag tror äfven att jag i mitt förra bref till dig, flyktigt omnämnde, det jag i staden Hernösand var nära döden, i anseende till olyckshändelsen med en skenande häst, och att jag af en Majorska, en riktig hedersgumma, blef i dess hus emottagen och väl skött. Men jag nämnde ej att jag vid min afresa derifrån, såg en flicka, hvilken helt säkert tillhörde huset emedan hon kom ur trägården med grönsaker. I den första ungdomens blomma, med oskuldens rodnad på dess friska kinder, med ett saligt leende af frid kring de högröda läpparna, stod hon framför mig och fästade på mig ett par sköna, ljusblå ögon ur hvilka godhet och genialitet på en gång framblickade, men som hon snart, blygsamt nedslog mot jorden, under en djup nigning när jag vördnadsfullt bugade mig för henne. Lätt som en Zefir ilade hon sedan in i huset och jag steg upp i åkdonet. Flickan hade på mig gjort ett ovanligt intryck, jag tänkte en lång stund på den vackra, späda, luftiga gestalten, men omvexlingen af föremål och de invecklade affärer, jag vid min framkomst till bestämd ort fick att utreda, utplånade snart allt minne af henne. Jag hade lofvat min välgörarinna, gamla Majorskan, att på återvägen besöka henne då jag passerade Hernösand; men vidare undersökningar i flera, till den krångliga processen hörande ämnen, nödgade mig att taga en annan väg hem. Hade jag kommit dit, så hade jag nog åter träffat den hulda flickan, men då jag aldrig mer fick se henne, hade jag, då jag kom till Stockholm, alldeles glömt henne. Vid Svenska Akademiens sammankomst i stora Börssalen d. 20 Dec., gjorde jag min fästmös bekantskap; hennes mer än vanliga skönhet fängslade mig oemotståndligt, och hela min sällhet berodde från detta ögonblick på en nådig mine af henne, som icke var lätt att erhålla, ty hon har i sitt väsende något utomordentligt stolt, – ja – jag vågar säga – majestätiskt, som vore hon född för att pryda en thron. Bland de många smäktande tillbedjare som fjeskade kring henne, af hvilka flera voro vida öfver mig i namn, rang och förmögenhet, hoppades jag knappt blifva bemärkt; men hennes far uppmuntrade mig och, innan kort, äfven den sköna Sophie sjelf. Förr än jag sjelf trodde och förmodade, var jag således på höjden af en lycksalighet som jag, för en månad sedan, i mina djerfvaste drömmar knappt hade anat – jag var nemligen den sköna och rika Sophie B ...s fästman – af mer än tjuge afundad.

Tre veckor hafva redan förflutit sedan jag första gången hörde omnämnas att min tillkommande svärfar skrifvit efter sin yngre dotter som vistades i någon småstad. Helt och hållet sysselsatt med min kärlek och den ljufva lycka som väntade mig, hörde jag blott flyktigt på hvad gubben sade och frågade ej en gång efter

namnet på den stad der min tillkommande svägerska vistades. Hon syntes för hela familjen vara en alltför likgiltig person, emedan man, under all den tid jag umgåtts i huset, aldrig nämnt henne, och först för åtta dagar sedan hörde jag henne för andra gången omtalas. I Grosshandlar B ...s hus vistas, som sällskap åt Sophie, en systerdotter till den afledne frun, ett alltför älskvärdt och snillrikt fruntimmer, hvars man äfven varit Grosshandlare, men förledit år gjort cession, i följd hvaraf han, alldeles ruinerad, nödgas söka kondition under det morbrodren ädelmodigt i sitt hus tillbjudit en fristad åt den olyckliga Emelie och hennes treåriga son, en qvick pojke och täck som kärleksguden. Denna Emelie, för hvilken jag redan har mycken vänskap och aktning, talade för åtta dagar sedan med mig om sin andra cousine som väntades hem om några dagar. Hon omtalade det vänskapsband som förenade henne med den goda, ömma och känslofulla Mathilda, och skildrade henne såsom en af de älskvärdaste och huldaste varelser på jorden. Hennes beskrifning gjorde mig nyfiken, och jag kunde ej för mig sjelf förklara hvarföre jag med så mycken längtan motsåg ögonblicket för hennes återkomst till fädernehuset. Jag gjorde min fästmö några frågor om hennes syster, och hon svarade med en mine full af medömkan, ett slags förakt och – Gud vet om jag icke får säga afundsjuka: ”Min lilla syster är alltför lycklig som så väcker din nyfikenhet, men om du väntar att i henne finna en briljant flicka, beklagar jag att din väntan blir bedragen, ty hon ser ingenting ut, har just inga talanger och är för sin ålder mycket barnslig. Hon har ännu hvarken ton, takt, *tour nure* eller *savoir vivre*, dock kan hon erhålla allt detta genom ett längre umgänge i de större sällskapskretsarna. Likväl fruktar jag att dertill behöfs bra lång tid, ty hon är besynnerlig, egen, litet vild, ytterligt svärmisk och söker helst ensligheten.” Denna beskrifning, så olik den Emelie nyligen gjort öfver Mathilda, retade ännu mer min nyfikenhet och ökade den otålighet hvarmed jag motsåg dagen då hon skulle anlända. Denna dag nalkades ändtligen. Mathilda kom, och – döm om min öfverraskning! det var densamma söta fllickan som jag sett i Hernösand. Ja der hade hon varit sedan början af October, och den gamla Majorskan som så moderligt behandlade mig vid min olyckshändelse var således Sophies, Mathildas och Emelies mormor. Jag fick då först veta att jag hos familjen B ... stod i dubbel förbindelse.

Mathilda syntes, vid min anblick, ännu mer öfverraskad än jag, och när Sophie glädtigt presenterade mig som sin fästman, var hon i en så synbar förvirring, att det icke undgick någon af de i rummet varande. Hela aftonen var hon tyst, och syntes lida af en inre oro den hon fåfängt sökte dölja. Jag närmade mig henne för att börja ett samtal angående Hernösand och Majorskan, hennes mormor; men hon svarade enstafvigt och såg så blyg ut, att jag icke vågade fortsätta samtalet. Jag började tro att Sophies beskrifning varit sann, och att Emelies varit en entusiastisk öfverdrift af vänskapen.

Mer tyst än vanligt och nästan nedstämd, tog jag afsked af familjen och begaf mig hem, men jag kunde på hela natten icke sofva, ty Mathildas bild föresväfvade min inbillning, och min fästmö hade nästan försvunnit. Tidigt om morgonen fick jag en biljet från Sophie, som bad mig vara hos henne precis kl. 10 på förmiddagen för att följa henne ut i bodarna och utse morenos till möbler. Jag inställde mig på utsatt tid. Då jag kom i tamburen hörde jag någon spela på det i salen stående flygelfortepiano. Jag lyssnade, det var hvarken Sophie eller Emelie. Sophie sjunger med mycken konst och har en stark, en grann röst; Emelies är mera melankolisk: denna har intetdera. Det var en klangfull, behaglig silfverstämma, hvars fylliga toner genomträngde hela min själ, och sättet hvarpå den sjungande personen manierade instrumentet, röjde samma smak, vana och färdighet som den jag hos Sophie så ofta beundrat. Jag steg in och – Mathilda var det som spelade och sjöng. Vid mitt inträdande steg hon upp, rodnade, neg och lopp med en skygg blick ur salen. Sedan har hon beständigt undvikit mig.

Nej Herrman! jag tröttar dig för mycket, jag måste sluta. Jag rodnar att hafva skrifvit ett så långt bref bara om fruntimmer, men du är min vän och du skall säkert förlåta mig. Jag känner ej mer igen mig sjelf; jag vet icke hvar mitt glada lynne tagit vägen och hvarifrån min dysterhet kommit; ett blott vet jag – att jag ej mer finner mig lycklig. Bästa bror! när du får tid så skrif till

Din vän

Ludvig R.

* * *

* * *

Densamma till densamma.

Stockholm d. 19 Febr. 1831.

Bästa bror D!

Att du fått mitt bref af d. 15:de dennes, derom är intet tvifvel; om du tänker besvara det eller kanske redan afskickat svar, kan jag ej veta: allt nog, jag kan icke afvakta detta svar förrän jag åter fattar pennan. Säg nu också att jag är glömsk och trög att skrifva. Ser du hvad dina moraler gjort för verkan på mig, förr var det fyra år mellan mina bref till dig, nu är det blott fyra dagar. Men jag behöfver dig nu, mer än förr, Herrman! Jag behöfver en trofast och uppriktig vän, som icke smädar mina känslor: ehuru han kan gilla dem det fulla hjertat behöfver utgjuta sig, och hvar skulle det bättre kunna det än i ditt sköte? Då man ej är lycklig nog att kunna mundtligen samtala med sin vän, måste man taga sin tillflykt till papper och penna, och jag tror till och med detta sednare är bättre, ty man slipper då blygas öfver de ord af dårskap, svärmeri och lättsinnighet hvilka skulle ha svårt att halka öfver läpparna och som, vid vännens hastiga inkast eller förebrående blick, skulle komma en att nedslå ögonen.

Jag bad dig om förlåtelse att jag i mitt förra bref skref, endast om fruntimmer, jag begår denna gång samma fel. Jag känner dig visst som deras adoratör i högsta grad; men jag vet äfven att du heldre sjelf ser och språkar med dem än läser långa beskrifningar öfver dem, helst ditt lynne är så olikt mitt. Du kan bli förtjust en gång om dagen och det oaktadt kan du ej älska någon, du har derföre alltid ansett det ovärdigt en man att låta sig fängslas i kärlekens bojor, att vara slaf af en qvinna och låta hela sin sällhet bero på dess nåd eller onåd. Du fördömmer icke äktenskapet, tvertom anser du det som ett villkor för lycka och trefnad, helst när det åtföljes af en ansenlig förmögenhet, men du vill icke att man skall förälska sig så att man blir oförmögen att tänka och handla, än mindre skulle du gilla att man förälskar sig i tvenne på en gång. Och Herrman! detta fel har jag begått och vågar dock ännu smickra mig med din vänskap, och vågar inför dina ögon nedlägga en skildring af hela mitt hjertas tillstånd. Välan! ingressen är jord – och antingen du vill läsa mitt bref eller icke, måste jag fortsätta.

För fyra dagar sedan var jag tankfull och mindre glad än förr, nu är jag orolig, sorgsen och olycklig. Min fästmö blir mig med hvarje stund mindre kär, emedan jag hos henne upptäcker så mycken stolthet, egenkärlek, herrsklystnad och nyckfullhet. Alla dessa fel höra verkligen till hufvuddragen i dess karakter; jag märkte dem icke förut, ty hennes skönhet hade förblindat mig – skulle då åsynen af hennes syster rycka bindeln från mina ögon? Ännu en sak fruktar jag, som kan komma att störa min husliga lycka när jag blir Sophies make, den nemligen, att hon så gerna låter kurtisera sig af alla. Jag har anlag till en ytterlig svartsjuka, jag skulle bli förtviflad om min hustru visade sig road af andras hyllning, och om icke jag allena sysselsatte alla hennes tankar, och likväl förutser jag, att jag som man torde bli den sista med hvilken hon sysselsätter sig, ty redan som fästmö och så nyss förlofvad är hon ej rätt glad, om icke en mängd fjärilar kringsvärma henne, i synnerhet moustache-herrar med sporrar och galonerade kragar. Äro några sådana närvarande så ser hon mig knappt, och tränger jag mig fram, genom svärmen för att tilltala henne, så svarar hon korrt och vänder sig åter till Officerarne. Hvarföre valde hon då en civil när militärer äro hennes högsta goda? denna anmärkning gjorde jag redan långt innan Mathilda kom till Stockholm, och den har förorsakat mig mer än en ledsam stund.

Det är tid att jag gör dig en målning af de begge Mamsellerna B ..., dessa så olika systrar hvilkas bekantskap gjort mig först så lycklig och sedan så olycklig. Sophie, den äldsta, tjugu år gammal, är lång och väl vext. Jag har redan nämnt att hon har i sitt yttre något majestätiskt, jag upprepar det ännu: hennes stolta gång och hela hennes hållning ger henne utseende af en Furstinna, och den sköna pannan synes skapad att bära ett diadêm. Hennes hår är glänsande och nästan svart, och gör hennes hy af rosor och liljor så mycket mera bländande. Hennes ögon de skönaste man kan se, hafva ingen afgjord färg, man har svårt att säga om de äro blå, bruna eller grå; men sjelfva byggnaden deraf och deras ovanliga glans och liflighet gör dem alldeles ojemnförliga. Hvarje af hennes anletsdrag är grekiskt skönt, och af en fullkomlig regelbundenhet. Dock – nu först kommer jag ihåg – du har ju sett henne! och jag sitter här och målar henne för dig. Ja det får gå. Nu står hennes porträtt här, det kan icke utstrykas utan att omskrifva hela brefvet, och dertill har jag hvarken tid eller lust; jag skyndar nu att afmåla hennes syster som du icke har sett: Mathilda, sjutton år gammal, är liten till vexten, men de späda formerna hafva redan en rundning, en fyllighet, ett behag som vore hon skapad att föreställa en Hebe. Om hennes stora, godhetsfulla och tillika eldiga; ljusbruna ögon har jag redan talat. – Ack bror! när bruna ögon äro vackra, öfverträffa de vida de blå i glans och uttrycksfullhet. Om Sophies panna synes fordra ett diadêm till prydnad, synes Mathildas deremot, kransad af kanstanjebruna lockar, bäst prydas af en blomsterkrans. Hennes friska hy, hennes elfenbenshvita tänder, som framlysa när hon öppnar den lilla röda munnen hvilken, tillsluten, liknar ett körsbär, gifva henne utseende af en, under den fria himmelen uppvuxen törnros, om man icke i detsamma hos henne varseblef en hemlig trånad, ett drag af melankoli oaktadt munnens fridfulla leende, som bevisar att den friska törnrosen ändå uppvuxit i drifhus. Sophie tyckes befalla vördnad, Mathilda tyckes bedja om kärlek. Den förra synes skapad att herrska, den sednare att älska. Sophie bländar vid första åsynen; med en sjelfständig mine blickar hon omkring sig och hvar hon rigtar sin blick, tänder den ett hjerta. Mathilda, mindre bländande, men derföre icke mindre behaglig, liknar en späd ranka som blott behöfver en stam att slingra sig omkring för att aldrig mer ryckas derifrån. Sophie lyser med sina talanger och skördar öfverallt beröm och bifall; Mathilda gömmer sina och tyckes äga dem blott för sin egen skuld. Orsaken är att hon aldrig i systrens närvaro vågar visa dem, ty denna tål ingen medtäflerska, och fadren, till ytterlighet svag för sin äldre dotter, njuter blott, är blott till då han hör henne berömmas, och långt ifrån att med en faderlig bifallsblick uppmuntra den yngre, låtsar han knappast se henne. Detta förhållande inom familjen, faller hvarje främmande genast i ögonen; jag har i fyra dagar varit en tyst betraktare deraf, och fullkomligt sannat hvad Emelie sagt mig i detta ämne. Denna fadrens orättvisa har dock icke hindrat Mathilda från att utveckla och fullkomna sina lyckliga naturanlag, ty fudren har dock ej gått så långt i hårdhet att han vägrat betala lärmästare för henne eller nekat henne lära allt hvartill hon haft lust och fallenhet. Det är blott tillfälligtvis hennes förstånd och själsodling som framlyser, och då systren någon gång är frånvarande, kan man få höra henne spela och sjunga.

Mathilda fortfar att undvika mig och synes frukta mitt samtal, ja, ända till min blotta åsyn. Huru skall jag förklara denna fruktan? Skulle det vara kärlek? Skulle jag redan i Hernösand, der hon som hastigast såg mig, hafva gjort något intryck på henne, efter hon röjde så mycken förvirring då jag för henne presenterades som hennes tillkommande svåger? Skulle hon sörja öfver att systren är min utkorade, och sjelf önska vara det? – Dumhet! Egenkärlek! Och dock – om hon älskade mig! Ursinnige! hvad önskar du? – din egen och den huldas olycka. – Är jag icke fästad vid Sophie? Är icke vår förlofning éclaterad? Möbleras icke redan ett helt hus för vår räkning, och är icke brölloppsdagen utsatt till d. 28:de i nästa månad, hennes fars födelsedag? O att jag förr hade gjort Mathildas bekantskap! jag vore icke då Sophies fästman.

Skrif snart, Herrman! Bele mig, smäda mig, förebrå mig, banna mig – gör allt – bara du skrifver; jag behöfver ett bref från dig för att återkomma till sans, ty nu går jag som i ett töcken, och det tvång jag måste ålägga mig ökar ännu mer min besynnerliga sinnesstämning som, det oaktadt, väcker allas uppmarksamhet. Jag är ganska olycklig.

Ludvig R.

* * *

* * *

Magister D. till Häradshöfding R.

Upsala d. 21 Febr. 1831.

Min beklagansvärda vän!

Skulle jag tro mig behöfva helsa dig med en sådan tittel? Dig, som jag trodde omgifven af idel gaudium och jubileum. Så är det dock med den jordiska lyckan, den har blott ephemerens varaktighet. Att du så hastigt blifvit nedstörtad från den svindlande sällhetshöjd på hvilken du i några veckor stod, seende hela jorden utbreda sig som ett paradis omkring dig, seende en molnfri himmel hvälfva öfver dig, och i framtidens perspectiv en oändlighet af lyckliga dagar, se det kan jag icke annorlunda förklara, än att det var för mycket åt dig, Bror! att du haft för många som afundats dig, och att deras onda böner blifvit hörda. Jag har dock icke på mitt samvete att jag varit bland dessa afundsmän: väl tyckte jag att något sämre hade gått an åt dig; men icke dess mindre unnade jag dig så hjertligt gerna att bli lycklig.

Din belägenhet är brydsam och fatal. Förlofvad med ena systren, på vippen att mot henne bli otrogen emedan du förälskat dig i den andra. I sanning! man kan icke vara värre i sina affärer. Stackars Ludvig! Men hvarföre är du då icke vek? hvarföre är då ditt hjerta så tillgängligt för alla intryck? Du skulle göra som jag – dyrka alla utan att fästa dig vid någon; eller, om du fäste dig, först väl undersöka om din älskade, jemte sina lysande talanger äfven har de egenskaper som fordras för att lycliggöra en man. Så ämnar jag göra när jag en gång skall gifta mig. Du känner mig icke rätt om du tror mig kunna leka med det heligaste på jorden, med äktenskapet, denna Skaparens visaste stiftelse, af religionen helgad, och af samhällsordningen stadfästad. Du tror mig anse jordisk rikedom som ett hufvudvilkor för äktenskaplig lycka – nej Ludvig! Jag kan skämta öfver alla ämnen, men jag kan dock tänka och handla alfvarsamt.

Emellertid ser jag ingen utväg att rycka dig ur din brydsamma belägenhet. Du kan icke som en hederlig karl bryta med Sophie, helst då det gått så långt att möbleringen är började och brölloppsdagen utsatt. Att af gubben B ... begära Mathilda i stället för Sophie, vore att göra honom ursinnig, och att visa den oskyldiga flickan, hvilken efter allt utseende redan är kär i dig, hur dyrbar hon är för dig, vore synd. Du måste akta dig derför Ludvig, och undfly henne så mycket möjligt är. Föröfrigt får du finna dig i ditt öde, vara nöjd med din sköna Sophie, icke se hennes fel genom förstoringsglas och söka att med saktmod och förnuft rätta dem då du blir hennes make.

Frukta ej att du tröttar mig med dina bref. Väl är jag af göromål öfverhopad, men har dock tillräcklig tid öfrig för deras läsning. Ditt förtroende gör mig så lycklig, frukta ej att jag missbrukar det. Jag väntar snart åter ett bref från dig; måtte jag då få höra att du är lyckligare och lugnare, och att du slagit ifrån dig alla griller. Skrif allt hvad som ligger dig på hjertat, dina känslor finna ett echo i hjertat af Din

Trogna vän,

Herrman D.

* * *

* * *

Magister D. till Häradshöfding R.

Stockholm d. 27 Febr. 1833.

Min bästa vän!

Mathilda har lemnat Stockholm för att åter begifva sig till sin mormor i Hernösand, och jag har på trenne dagar icke sett henne än mindre fick jag taga afsked af henne. Det var i går stor middag hos B ..., jag var bjuden, det förstås; jag kom dit, gästerne voro samlade; B ... sjelf, Sophie, Emelie och hennes lilla son voro inne, Mathilda saknades. Det föreföll mig mindre underligt, ty efter den händelse som för tre dagar sedan inträffade, och som jag straxt vill omtala, hade jag ju aldrig sett henne inne; på mina frågor hade man alltid svarat att hon mådde illa och ej kunde vara *visible*. Jag frågade nu åter efter henne och om hon ännu var sjuk – Emelie, till hvilken jag egentligen ställt min fråga, såg alldeles förgråten ut och kunde ej svara; Sophie åtog sig således detta besvär och berättade med den likgiltigaste mine i verlden, att hennes syster samma morgon återrest till Hernösand, emedan hon alldeles icke kunde trifvas i Stockholm, att hon gråtit och bett länge innan hon erhållit fadrens samtycke, samt att hon följt med Lagman K ... och hans fru, hvilka åter rest hem till Hernösand.

Jag stod alldeles som förstenad och hade knappast nog sans för att bjuda min fästmö armen och föra henne till bordet. Emelie satt på andra sidan om mig, hon tryckte flera gånger betydelsefullt min hand under måltiden, men talade icke ett ord emedan tårar, hvaraf hennes ögon ständigt voro uppfyllda, hindrade henne derifrån. Att beskrifva *mitt* sinnes-tillstånd vore ett fåfängt försök, ty jag satt der, mera drömmande än vaken, och kunde ej conversera med min fästmö. Lyckligtvis slapp jag det också denna gången, ty hon hade på andra sidan om sig en resande herre, en Öfverste-Löjtnant vid ett kavalleri-regemente af hvilken hon kurtiserades och för hvilken allena hon hade ögon och öron under hela måltiden, så att hon skulle ha funnit sig ganska generad om jag tilltalat henne. För första gången som fästman, var jag ej svartsjuk utan prisade hemligt min lyckliga stjerna som just nu ditfört denna Öfverst-Löjtnant, hvilken så sysselsatte Sophies tankar och hindrade henne att märka min oro. Efter måltiden smög jag mig bort; Sophie kringsvärmad af kavaljerer men mäst uppvaktad af den resande herrn, gaf icke akt på mig, jag sade blott i hast till Emelie att jag mådde illa, att jag gick ut för att andas frisk luft och att jag skulle återkomma; men jag återkom icke mer den dagen, och jag tror knappt att Sophie saknade mig eller ens visste om jag var der eller ej; ty då jag följande dagen kom dit och väntade mig en skur bannor, låtsade hon som om ingenting passerat. Jag hade, ifall af behof, upptänkt en liten osanning, nemligen att jag varit så illamående att jag ej orkade komma tillbaka, men den behöfdes icke; ty min fästmö frågade ej hvarföre jag gick så hastigt. De häftigaste förebråelser, det vildaste af hennes utbrott, skulle icke så mycket uppretat mig som denna ytterliga kallsinnighet af en person med hvilken jag inom en månad skall ingå äktenskap. Jag visade också att jag var lika kall för henne; hennes hjerta tycktes ej lida deraf, men hennes stolthet fann sig förolämpad det såg jag tydligt, och hon syntes förundrad att jag ej krusade för henne. Denna dag föll det henne mer i ögonen, ty der var ingen annan karl än jag.

Den händelse, som tilldrog sig trenne dagar före Mathildas afresa, skall öfvertyga dig om min försiktighet, och huru noga jag följt de råd du af vänskap gaf mig, att fly den älskvärda flickan och icke visa henne att hon på mitt hjerta gjort något intryck: Ack, om detta kunde vara mitt allvar! men det är, ty värr! tvertom. Läsningen af följande rader skall visa det jag, lättsinnigt nog, lät hänföra mig af min känsla. Men också – hvem i mitt ställe hade väl kunnat handla annorlunda?

Med hvarje dag såg jag Mathildas skygghet för mig ökas, och hon undvek mig synbart. När hon icke trodde sig vara bemärkt, häftades hennes blick förstulet på mig, men mötte mina ögon hennes, då nedblickade hon rodnande på sitt arbete, sin näsduk eller hvad hon hade i händerna. Jag märkte tydligt att hon älskade mig, men att hon kämpade emot denna olyckliga passion, ty hennes ögon, hennes allt mer och mer bleknande kinder förrådde ett inre, våldsamt lidande. Ännu var dock denna upptäckt en blott förmodan, rätt snart öfvergick den till visshet.

Sophie bad mig en dag, nej icke bad utan befallte mig, (ty hon kan ej bedja), att följa henne på Spectaklet. Man gaf der tvenne pjeser som jag sett förut, mångfaldiga gånger, det var mig således mycket emot att gå dit. Jag invände att jag hade ett bref att skrifva, hvilket med posten skulle afgå samma afton. ”Det gör ingenting,” svarade Sophie, ”Pappa har också post i dag, han kan icke följa mig och utan kavaljer kan jag icke komma in i logen. Du kan gerna gå din väg straxt och skrifva så många bref du vill, bara du följer med och kommer och hemtar oss.” Sophie visste ej hvad hon gjorde denna gången, Mathilda for ej på Spectaklet, fadren satt hela aftonen på sitt kontor. Sophie, Emelie och jag begåfvo oss således klockan sex till Operahuset, och inom en qvarts timme var jag åter ute. Men i stället för att gå hem till mig och skrifva, gick jag hem till B ....s der jag visste mig träffa Mathilda ensam. Jag kom in i salen, der var tyst och stilla, jag gick igenom nästan hela våningen utan att se någon. Slutligen råkade jag en jungfru som sade mig att mamsell Mathilda var i sin kammare. Jag gick in uti Emelies som var näst intill, och der jag förr ofta inträdt; dörren till Mathildas rum stod öppen, hon var icke der. Hennes skrifbyrå var öppnad och på klaffen låg en liten bok hvari hon nyss skrifvit. Nyfikenheten dref mig; jag steg närmare, jag kastade en blick på boken, jag läste der mitt namn och det var nog för att fresta mig att läsa mera. Den lilla boken tycktes vara en slags journal, hvari den unga flickan för hvarje dag upptecknade någon märkelig händelse, eller någon på henne verkande sinnesrörelse. De rader hon nu skrifvit och hvaraf bläcket ännu icke var torrt, lydde sålunda:

”Ludvig, Ludvig! skulle jag se dig för att förlora mitt sinneslugn? Hvarför åter- vände jag hit, från min lugna fristad för att i mitt bröst nära en brottslig kärlek! Och är det då kärlek? Min systers fästman! o jag ryser vid blotta tanken. – Jag måste fly dig Ludvig! aldrig, aldrig skall du få veta hur svag, hur brottslig jag är.” –

Jag skulle förgäfves söka skildra hvad verkan dessa raders läsning gjorde på mig. Jag stod ännu som förstenad och höll boken för ögonen då en späd, hvit hand framräcktes från en bakom mig stående person som ville frånrycka mig den. Det var Mathilda. ”Djerfve!” ropade hon i det jag såg mig om och krampaktigt fasthöll boken. Nej, himmelska flicka, icke denna vreda blick, ropade jag och höljde först boken, sedan den späda handen med kyssar. Mathilda drog sig med en blick af fasa tillbaka och vacklade i en soffa. Jag sjönk på knä för henne, men kunde ej tala. Ändtligen utbrast hon i snyftningar, lindade sina armar om min hals, smög sig tätt intill mitt bröst och fortfor att gråta. I en hast slet hon sig dock ifrån mig och ilade mot dörren. Lika hastigt vände hon om, sägande: Farväl Ludvig! vi se hvarann i dag för sista gången. Farväl! ”Farväl!” sade hon ännu en gång – gör min syster lycklig och – hon kunde icke säga mer, snyftningarna hindrade henne, hon ilade ut och jag såg henne aldrig mera.

Der stod jag som en drömmande, Herrman! och under hela denna scen var jag som i en annan verld. Jag hade ej styrka att följa Mathilda, och då jag stått några minuter stum och stirrande åt dörren, sansade jag mig och blickade efter boken, den hade hon medtagit. Jag lopp att söka henne, jag frågade alla i huset efter henne, ingen visste var hon var; förmodligen hade hon stängt in sig. Jag gick hem, jag var ursinnig, jag rasade. Likväl måsta jag ju sansa mig för att gå till Spectakelhuset, och följa Sophie och Emelie i vagnen, och för att förekomma tjenstfolkets sqvaller, sade jag Sophie det jag varit hemma hos hennes far, och i alla rummen sökt en revers som jag trodde mig ha upprifvit då jag lemnade henne Spectakel-biljetterna. Sålunda kom jag ifrån all misstanka.

Mathilda höll sitt löfte att aldrig mer visa sig för mig – inom tre dygn hade hon återrest till Norrland. Och jag är kär, dödligt kär i henne, och den befallande, inbillska, behagsjuka och kalla Sophie blir mig med hvar dag odrägligare, och våningen är snart i ordning, och om Söndag åttadagar lyses det första gången. Döm om min belägenhet Herman, och om du kan fatta hela grymheten deraf, så beklaga Din

Olyckliga vän,

Ludvig R.

* * *

* * *

Mathilda till Emelie.

Hernösand d. 6 Mars 1831.

Älskade Emelie!

Så är jag då åter i min lugna fristad, och det förefaller mig som hade jag varit ute och seglat på ett stormande haf, och nu inlupit i en säker hamn. Men hvar är min munterhet, hvar är min gyllene frid? o borta, borta, för att aldrig mer återkomma!

Gråtande, men ändå icke olycklig, lemnade jag min mormors boning. Efter fjorton dagars vistande i min fars hus, i den bullersamma hufvudstaden, återkommer jag och är utan frid; ett rof för en brottslig kärlek. Ingen samvetsförebråelse hade ännu sargat mitt skuldfria hjerta då jag slet mig ur mormors armar, och då jag, till hennes förvåning, till hennes glada öfverraskning åter ilar in i hennes hydda, tycker jag att en hämdens ande förföljer mig. Jag har väl icke begått något brott, jag har väl icke gjort något afsteg från dygdens väg; men – säg Emelie! är det inte en stor synd att bli kär i sin systers fästman, och skall icke Gud straffa mig derföre? O jag ber honom hvarje ögonblick om förlåtelse; jag låfvar bot och bättring, jag föresätter mig alfvarligt att aldrig mer tänka på Ludvig – och ändå tänker jag hvarje minut på honom. Jag föresätter mig att rycka hans bild ur mitt hjerta – och ändå är den med elddrag tecknad der. Hvad skall jag göra? Hvad skall jag företaga? O du mitt hjertas enda, dyrbara och trogna vän! säg mig, trösta mig, råd mig!

Mormor är utom sig af oro öfver min blekhet och mitt sorgsna utseende; hon påstår att jag är sjuk och vill nödvändigt rådfråga läkaren. Jag försäkrar henne förgäfves att jag mår väl, hon tror mig icke. Jag försöker att le, men förställningen vill icke lyckas. Tusende gånger har jag varit sinnad att kasta mig i hennes famn och bekänna hela min svaghet, bekänna att jag så dyrt fått betala resan till Stockholm, nemligen med hela mitt lefnadslugn; men jag vågar ej: jag fruktar hon blir ond på mig. Ack Emelie! aldrig, aldrig mera kan jag bli lycklig. Dock här vill jag förblifva så länge min mormor lefver, för att en gång tillsluta hennes ögon, ifall icke sorgen förr tillsluter mina. Gråt med mig Emelie, min ungdoms vårglädje är försvunnen.

Mathilda B

* * *

* * *

Häradshöfding R. till Magister D.

Stockholm d. 12 Mars 1833.

Gloria! Victoria! Hej hopp sa'n! gratulera mig, min bror! Jag är icke mera sorgsen – jag är glad, jag är lycklig – jag är fri.

Du tror väl jag är alldeles från förståndet. Nej, men jag är så glad öfver min erhållna frihet att jag knappt kan tänka redigt. Mina jernkedjor äro brutna – jag är fri hör du! Likväl ärnar jag ej länge vara det. Jag vill åter slutas i bojor men det skall bli den rena kärlekens, den ljufva sympathiens rosenbojor.

Men du undrar väl ihjäl dig öfver mig, som så kan i hast öfvergå från ytterligheten af sorg, till ytterligheten af glädje. Betänk dock att det är fjorton dagar sedan jag sist skref dig till och på kortare tid än denna, kunna många märkliga händelser inträffa, den mäst molnhöljda himmel klarna och förtviflan bytas i segersång. Så

har det händt mig. – Men hvad har då egentligen händt? frågar du. – Jo, bästa Herrman! jag har slagit upp förbindelsen med Sophie och hon med mig; det har händt, ingenting mer och ingenting mindre: vi voro båda af samma tanka – våra önskningar möttes, vi hade begge ledsnat vid hvarandra och nu äro vi begge fria.

Här, min bästa Herrman! finner du visst ett rikt fält för dina satiriska anmärkningar. För tvenne månader sedan skref jag och bad, under samma lifliga glädjeyttringar att du skulle lyckönska mig som varit nog säll att vinna den sköna och rika mamsell B ...s hjerta och löftet om hennes hand. Nu ber jag dig lyckönska mig att detta löfte är brutet. Om förlusten af hennes hjerta vill jag icke tala, ty det har jag aldrig ägt; jag tviflar nästan om hon har något, ty hon är så känslolös. Men det är tid att jag för dig berättar händelsen som vållat den lyckliga förändringen.

Du mins jag sade dig i mitt förra bref, att Sophie blef mig med hvar dag odrägligare, i anseende till dess behagsjuka, nyckfullhet, stolthet och kallsinnighet. Saknaden af Mathilda och minnet af scenen mellan henne och mig, öppnade ännu mer mina ögon för den märkbara skillnaden i dessa begge systrars karakter. Minnet af den enas känslofullhet, godhet, anspråkslösa, stilla och oskuldsfulla väsende, kom mig med hvarje stund att djupare känna det den andra ägde ingen af dessa dygder: att blott en minut hafva varit sluten i Mathildas armar, tryckt mot detta rena hjerta, var nog för att öfvertyga mig att det gifves på jorden en himmel, men från hvilken jag evigt var stängd.

Fredagen den 27 Februari hade Mathilda rest. Fredagen den 6 Mars skulle lysningen uttagas och Söndagen den 8 skulle bli första lysningsdagen. Den 5, eller Thorsdagen, kom jag efter vanligheten till B ...s, men råkade ingen i rummen; Patron, sade man, var på kontoret, fru M., som du känner under namn af Emelie, var borta, men mamsell Sophie var hemma, det visste man med mycken säkerhet. Likväl var hon icke synlig; jag tog för afgjordt att hon var i sin kammare, tänkte: hon kommer väl, och satte mig helt lugn i salen, det vill säga: så lugn som jag i min sinnesförfattning kunde vara, att bläddra i några dagblad som lågo der. Sophie kom dock icke ut. Jag spatserade i djupa tankar af och an i salen. Jag tänkte på den fatala lysningsdagen som var så nära, på den ännu fatalare bröllopsdagen och på den resande Öfverst-Löjtnanten som var det fatalaste af alltsammans. Under mer än åtta dagars tid hade jag sett denne man beständigt hos min fästmö, komma hvad stund på dagen jag ville, jag tänkte att jag som Sophies man skulle få den hugnaden att lika ofta i mitt hus se den för mig föga välkomna gästen, och jag tänkte på medel att aflägsna honom. Men det var icke godt, ty Sophie skulle visst fortfara att äfven som fru vara honom mycket bevågen, och jag förutsåg att ett ohöfligt uppförande mot Öfverst-Löjtnanten skulle bli första signalen till oenighet emellan mig och min hustru. Jag undrade storligen att Sophie, som alldeles icke tycktes älska mig mera eller ens bry sig om mig, utan endast sysselsatte sig med den briljanta militären, icke längesedan gifvit mig ringen tillbaka, utan ännu ständigt talte om lysningskalaset och bröllopet. Det hade då bordt vara jag som slog upp partiet, men af en falsk ärekänsla hade jag icke gjort det, och gjorde jag det nu då förbindelsen var så långt avancerad, fruktade jag att i medmenniskors omdöme icke passera för hederlig karl: Jag såg framför mig en evighet af qval vid Sophies sida och hade dock icke mod att stiga ett steg tillbaka från afgrunden hvari jag var färdig att störta.

I dessa sorgsna tankar fördjupad, väntade jag ännu en stund förgäfves att Sophie skulle komma ut. Då blef jag ond och gick att söka henne i hennes kammare. Jag passerade stora och lilla förmaket, jag kom in i kabinettet inom hvilket Sophies rum var beläget. Dörren till detsamma stod halföppen, tvekande om jag skulle gå längre eller icke, stannade jag ett ögonblick och hörde tvenne röster derinne, nemligen Sophies röst och en mans. Jag blef naturligtvis nyfiken och gick ännu några steg, men stannade åter då jag ännu hörde de begge rösterne. Min vrede ökades och svartsjukan uppflammade häftigt, ty jag trodde mig igenkänna Öfverst-Löjtnantens röst i den talande mannens; jag inträdde och fann Sophie sittande på soffan med honom vid sin sida. Dagen förr än lysningen skulle uttagas, är hon så road af min rival att hon ej kan lemna honom

för att gå ut och tala vid sin fästman eller bedja honom stiga in – ty hon visste att jag var der, betänk det Herrman! sätt dig i mitt ställe och säg om du icke skulle blifvit ursinnig af harm? – Och tror du väl att min lättsinniga dam såg förlägen ut? Nej, tvertom trädde hon emot mig med sin vanliga stolta hållning och tackade mig ironiskt för det jag ökade sällskapet: Derpå satte hon sig åter och gaf mig flera retande stickord. Jag sparade ej att å min sida säga henne några sarkasmer, ty jag var ond. Sophie tog ändtligen humeur och vår konversation som börjats med halft skämt blef verkligt alfvarsam. Vi ordvexlade länge och häftigt, hvarunder Öfverst-Löjtnanten visligen tog sitt parti och smög sig oförmärkt ut. Slutligen drog min upphetsade sköna förlofningsringen af fingret och kastade den på ett bord. ”Det är slut mellan oss,” sade hon kallt. ”Gud ske lof!” svarade jag med samma köld och kastade äfven min ring på bordet. ”Jag har redan en annan fästman som skall bli mig mera tillgifven,” sade hon i det hon påsatte ringen med sitt namn, som jag burit. ”Gratulerar,” sade jag lugnt i det jag åter påsatte min, med mitt eget namn som hon burit och som blott gick på mitt lillfinger. ”Jag har också redan en annan fästmö som skall veta värdera mitt hjerta,” sade jag i det jag närmade mig till dörren. ”Gratulerar,” ropade hon, och jag skyndade ut.

Men mitt öde ville att jag ej skulle slippa så lätt: ty jag mötte i tamburen gubben B ... som frågade hvart jag ilade och hvarföre jag såg så vild ut. Jag svarade ingenting utan ville skynda utför trappan; men han fattade mig i armen och ville nödga mig att åter inträda i salen, emedan han ville komma öfverens med mig hvad tid vi följande dagen skulle gå till presten. Derom behöfva vi icke mycket ventilera, ty det blir ingen lysning af – Farbror! sade jag och stretade åter för att komma till trappan. Men om gubben fasthållet min arm förut, gjorde han det ännu mera nu, och tvang mig ändtligen att inträda i salen, der han med hög röst ropade på Sophie. Hon kom och han bad att få förklaring på hvad jag yttrat. Sophie instämde kallt i hvad jag sagt: att det ej skulle bli någon lysning af. Fadren stod alldeles förvånad och begärde för Guds skull få veta skälet, och hvem som var orsaken att partiet var uppslaget. Då började Sophie och jag att tala på en gång med en sådan ifver, att gubben blef alldeles rådlös och började skrika att vi skulle skona hans öron och tala en i sender. Sophie, som fruntimmer skulle då naturligtvis tala först; hon klagade att jag varit försmädlig emot henne, emedan hon som värdinna i huset konverserat med Öfverst- Löjtnanten som kommit dit på visit. Jag tog då ordet och bad hennes far sjelf dömma om icke hvar och en fästman kunnat bli ond då han fann sin fästmö så betagen af konversationen med hans rival att hon icke en gång låtsade veta af den som hade största anspråk på hennes välvilja. Gubben rynkade pannan och teg; efter en stund yrkade han på förlikning oss emellan, men då vi ingendera syntes böjda derför, lät han mig ändtligen gå, sedan jag gifvit ett heligt löfte att besöka honom någon dag på kontoret.

Nå väl! bror – hvad säger du om en sådan komedi? Jag tycker mig se huru du slår dig än för pannan än på knät och gapskrattar. Ja, du må väl skratta – jag hade lust att göra det sjelf om jag ännu icke vore i den olyckliga belägenhet då man sväfvar mellan fruktan och hopp. Du kan väl föreställa dig att jag nu vill begära Mathildas hand och i den afsigten har jag sökt B ... på hans kontor flera dagar å rad, men alltid fått det svaret att han var borta eller uppe i sina rum. I afton skall jag dock åter gå dit, emedan det då är dagen då han afskickar bref till utrikes orter och han vid sådana tillfällen alltid är på kontoret. Jag skall nu framföra min anhållan och kan det så mycket mer som jag i dag fått veta att Sophie i går förlofvades med den resande Öfverst-Löjtnanten. Emellertid fruktar jag ett afslag – det skulle döda mig. Farväl min goda Herrman! du skall snart få flera underrättelser från Din

Trogne vän och broder

Ludvig R.

Mathilda blir min! min, min för evigt! o fröjd! o sällhet för stor för en dödlig! Hennes far har lemnat sitt samtycke och jag tviflar icke om hennes eget, ty jag vet att hon älskar mig. Brefvet till dig var längesedan förségladt, men som det ännu icke var skickadt på posten, uppbröt jag det för att öka det med denna lapp som innehåller berättelsen om min lycka.

Jag gick i dag klockan sex på aftonen till Grosshandlar B., hvilken jag fann på sitt handelskontor. Som han alltid bemött mig med innerlig godhet, och säkert fann att jag hade skäl att förtörnas och att Sophie hade orätt, ehuru han icke vågade säga henne det (till denna grad är han svag för henne) emottog han mig med öppna armar, lemnade genast sin skrifpulpet och, sedan han sagt några ord åt kassörn och kontoristerna, angående sina affärer, förde han mig in i ett rum innanföre och tillslöt dörren. ”Nå, min bästa bror,” sade han, ”det blef ingen försoning af emellan dig och min dotter, och det gör mig rätt ondt, ty jag var så glad att få dig till måg; dig tyckte jag om från första början af vår bekantskap; dessutom var jag så nöjd med att få gifta min dotter med en civil, ty militärer och prester har jag aldrig tyckt om. Det var en fördömd händelse att ni just skulle bli oense, tre dar före första lysningsdagen.” – Lappri, farbror! svarade jag, en så obetydlig person som jag kan snart ersättas, och dessutom är det bättre bli oense tre dagar före lysningsdagen, än att vara det i all sin lifstid under en daglig, olycklig sammanlefnad. Emellertid kommer jag ändå för att hos farbror anhålla om den lyckan att bli måg i huset. ”Se der!” ropade gubben, i det han sprang upp och knackade ur sin tobakspipa; ”spådde inte jag att du ändå skulle besinna dig. Men hvarföre har du ej förr kufvadt din stolthet? – Med mycken ledsnad måste jag säga dig att det nu är för sent, min bästa R ... ! ty min dotter förlofvades i går med den resande Öfverst-Löjtnanten. Gud skall veta att detta parti är mig mycket emot.” – Jag vet alltsammans, farbror, svarade jag och är här för att anhålla om Mathildas hand. Jag sprang upp och fattade gubbens begge händer. Ack gif mig Mathilda, ropade jag, och jag är den lyckligaste under solen. – ”Mathilda!” upprepade han och stirrade på mig med förundran, ”vill du ha det lilla kräket till hustru?” – Jag förnyade min anhållan; gubben tog mig i famn, kramade mig hårdt och sade: ”Mycket gerna, min bror! mycket gerna! så får jag dig ändå till måg. Inom några minuter var således vår affär uppgjord; jag var utom mig af glädje och B ... icke mindre. Inom tre dagar reser jag till Hernösand för att hemta Mathilda och hennes mormor; ty B ... vill ändtligen ha sin svärmor här i Stockholm. Han skrifver till henne ett bref som jag skall medtaga, hvari han söker öfvertala henne att lemna Norrland för att här, omgifven af sin familj, sluta sina dagar.

Just som jag var i begrepp att gå, kom Emelie ned; hon fick genast del af hvad vi oss emellan uppgjordt, och jag var rädd hon skulle svimna af glädje. Än föll hon mig, än morbrodren om halsen, och med den liflighet som tillhör snillrika personer, yttrade hon sin förtjusning öfver sin väns lycka. Likväl förbjöd jag henne att skrifva till Mathilda, emedan jag sjelf vill öfverraska henne, och hon lofvade mig det. – Emelie berättade mig att Sophie sagt, det hon med flit sökt gräl med mig, emedan hon hade ledsnat vid mig och tyckte mer om honom. B ... och Emelie ville att jag skulle stiga upp i våningen, men jag vägrade, ty Sophie var hemma och jag ville icke se henne, det skulle ha gjutet en galladroppa i min glädjebägare. Vi kommo alla öfverens att Sophie skulle veta af ingenting, förr än jag kommer hit med Mathilda och presenterar henne som min fästmö. Jag tycker mig se hennes förundran. Farväl bror! nästa bref erhåller du från Hernösand.

* * *

* * *

Magister D. till Häradshöfding R.

Upsala d. 14 Mars 1831.

Min kära bror!

Brådtom har jag, det skall Gud veta, men det oaktadt kan jag dock icke underlåta, att med några få rader besvara ditt långa bref, som jag nyss på stunden erhöll. Vet du att din roman har roat mig till den grad, att jag skrattar helt högt för mig sjelf; alldeles som du spådde. O du store Sanct Anton! sådana partier nu för tiden! På en minut förälska sig i hvarandra; andra veckan förlofva sig; tredje veckan tycka om en annan och gå och se surt på sin utkorade; ändå envisas att vilja hålla bröllopp med den man icke kan tåla, men dagen

före lysningsdagen i Guds namn *ta sin Matts ur skolan*, som ordspråket lyder. Du förlåter mig bror, att jag uppriktigt säger att jag aldrig hört något så löjligt.

Emellertid, om din förra förlofvade verkligen är ett sådant kapricieust fruntimmer som du afmålar henne, så var det ingenting att förlora. Jag får således för andra gången hjertligt gratulera dig. Men har du nu sett dig väl före, Ludvig? eller ilar du åter blindvis i snaran, hänförd af din häftiga passion? Om det förra är fallet, som jag önskar och hoppas, tar jag uppriktig del i din lycka.

Du måtte väl hålla ditt löfte att jag får vara med på brölloppet? – Ja, ser du – antingen du vill eller icke, så kommer jag ändå, ty jag skall se dina begge brudar, den gamla och den nya, och dömma om du har gjort rätt eller galet.

Som Mårten Dumbom slutar brefvet till sin son med dessa ord: ”Om du dock alltid vill förblifva en åsna, så skall du dock alltid komma ihåg att jag är och förblifver din hulda fader,” så slutar jag mitt bref till dig i samma sinnrika styl: Om du dock alltid förblifver en liten dansmästare, så skall du dock alltid komma ihåg att jag är och förblifver Din

Trogne vän och broder,

Herrman D.

* * *

* * *

Mathilda till Emelie.

Hernösand den 24 Mars 1831.

Älskade Emelie!

Han är här, han är här! min Ludvig, min älskare, min brudgum är här! Du vet att han rest hit och i hvad afsigt, jag vill således berätta dig hvad som tilldrog sig då han anlände. Men första frågan blir, om jag af glädje rätt kan hålla pennan, om jag kan skrifva en redig rad, och om du skall kunna läsa hvad jag klottrat. O Emelie! Emelie! Jag dignar under tyngden af denna öfverflödande förtjusning. Om du vore här, om jag vid ditt ömma bröst finge gjuta mina glädjetårar! Men äfven den stunden kommer ju? Om två, högst tre veckor är jag i dina armar för att aldrig mer skiljas ifrån dig.

Emellertid måste jag nu börja min berättelse: – I samma oroliga sinnesförfattning, som jag var då jag sist skref dig till, var jag ännu i går aftons, då jag, af mormor, som ännu icke visste orsaken, lät öfvertala mig att gå till en flicka af mina bekanta, för att söka förströelse och muntra mig litet. Denna flicka bor straxt utom tullen. Jag gick, en dräng följde mig. När jag kom till min vän, var hennes mor sjuk och behöfde hvarje stund hennes biträde, hvarföre jag icke ville hindra henne, utan återvände genast hem. Drängen gick före med lantärnan, men då vi hunnit inemot tullen, hörde vi bakom oss klingande bjellror. Vi stannade; den resande som körde i fullt traf, kom närmare och vi sågo en man i vargskinnspäls och krimerskinnsmössa, sittande i släden jemte skjutsbonden. Jag kände icke igen honom och ämnade fortsätta min gång, men i detsamma hörde jag honom ropa till bonden: håll, håll, för Guds skull håll! Rösten var mig bekant, jag stannade och lyssnade; med ett utrop af: Mathilda! min Mathilda! var den resande herrn i blinken ur släden. Mathilda! klang det ännu med eolsharpans ton, och jag i pelis och väderhufva, stod på landsvägen omlindad af de stora vargskinnspälsärmarne, det var min Ludvig. I glädjen besinnade jag mig dock att han var min systers fästman och ville draga mig tillbaka; för det andra blygdes jag för drängen och skjutsbonden, som begapade oss? men Ludvig hviskade: ”jag är icke mer Sophies fästman, det är slut!” Och lyfte mig upp i

släden, hoppade sjelf upp, tog mig i knä, slog på hästen och körde i fullt fläng till staden till mormors hus. Ännu kunde jag icke öfvertyga mig att jag var vaken, jag trodde bestämdt att allt var en dröm; men då släden stannade vid porten, sprang jag ur, lopp med pelis, lappskor och väderhufva, som jag var, ända in i mormors kammare och kastade mig i hennes armar, ropande: ”mormor, mormor! han är här, han är här!” – ”Och hvilken är här då? Hvilken han? Har du blifvit tokig, flicka?” frågade mormor utom sig af förvåning. Men i samma ögonblick inträdde R., som kastat af sig reskläderna och mormor igenkände i honom den vackra Notarien från Nyköping, som förledet år skänkt henne ringen.

I det han med tårfulla ögon tackade henne för den ömhet och menniskokärlek hon då beviste honom, såg jag hur äfven min goda mormors ögon vattnades. Inom några minuter hade han för henne berättat hvad som fört honom hit, nemligen att han af min far fått löfte om min hand och var nu kommen för att hemta mig, d. v. s. mig och mormor, ty hon måste ju resa till Stockholm och bivista sina begge dotterdöttrars bröllop. Han räckte henne i detsamma pappas bref och under det hon läste hvilade jag lyckliga vid hans hjerta; mormor, sysselsatt med sin läsning, gaf icke akt på att vi suto bakom henne och höllo hvarandra om halsen, och om hon också sett sig om – hvad hade det gjort?

Då mormor läst brefvet framträdde vi begge till henne, och rörd lade hon min hand uti Ludvigs under en moderlig förmaning till honom att vara en god man mot hennes lilla Mathilda. Hon välsignade oss; vi greto alla tre.

Sedan berättade Ludvig för oss huru han blifvit fri från sin förbindelse med Sophie och huru glad han var deröfver. Mormor skakade på hufvudet och sade: ”Ja, Gud nåda mig för den Sophie, hon blir aldrig någon bra hustru.”

Mormor hade svårt att besluta antingen hon skulle göra min pappa till viljes och flytta till Stockholm, eller qvarblifva i Hernösand der hon var van att vara. Men jag gret och kysste hennes händer och bad att hon skulle tillbringa sina återstående dagar hos mig, och R. som lagkarl utfäste sig naturligtvis att hjelpa henne med försäljning af så väl lös som fast egendom. Hon gaf då vika och redan i morgon börjas uppskrifningen af alla sakerna, ty mormor skall göra auktion innan hon reser. En granne har länge velat köpa hennes hus och betala det hederligt, men mormor har ej velat sälja det, nu skall han få det, säger hon.

Farväl älskade, goda, dyrbara Emelie! I medio af nästa månad resa vi härifrån och snart är jag då i dina armar. Betänk att jag då återser min födelsestad för att der bo som Ludvig R:s lycklige maka. Nu måste jag sluta ty mormor ropar mig.

Evigt din vän

Mathilda B.

* * *

* * *

Magister D. till Magister C.

Stockholm d. 4 Maj 1831.

Min kära Bror!

Du tror väl att jag ej är ordhållen, ty det har dröjt bra länge innan jag uppfyllt mitt löfte att skrifva dig till. Jag har sedan jag kom hit, icke skrifvit till någon i Upsala, jag har på några dagar icke en gång kommit i håg hela det stora lärdomssätet, ja, jag har, snart sagt, glömt hela verlden: till så mycken lycka och sällhet har

jag på några dagar varit vittne.

Den 30 sistledne månad bevistade jag brölloppet som Grosshandlar B. höll åt sina begge döttrar af hvilka den äldsta gifte sig med Öfverst-Löjtnant H. vid ett kavalleri-regemente, en stor, vacker, ståtlig karl om trettiåtta år, och den yngre med vår vän R. som du vet. Ack den lycklige R.! Hvilken engel har han icke fått! – Bror! det är icke möjligt att med ord beskrifva henne. Jag skulle vara färdig att tro det hon vore ett öfverjordiskt väsende, ty en sådan himmel har hon i sin blick och i sitt leende.

Jag bannade min vän R. för hans ostadighet, innan jag ännu hade sett Mathilda, men nu har jag gjort hennes bekantskap, och jag begriper nu ganska lätt att man vid hennes anblick kan glömma Sophie oaktadt denna är bländande skön. Jag tycker icke om Sophies sätt att vara, det är så stolt, så pretencieust. Men Öfverst-Löjtnanten är dock utom sig af glädje och tycker att ingen på jorden har en sådan fru som han; äfvenså tycker R. om sin. Stackars H. han får väl se i längden hur lycklig han blir. Emellertid är det ju bra så länge hvar och en är nöjd med *sitt* val, och jag som är vittne till de nygiftas sällhet, har svurit på att snart gifta mig.

Första Maj, som var i förrgår, voro de begge unga paren ute och åkte på djurgården. Sällskapet utgjordes af tre ekipager. Först åkte Öfverst-Löjtnanten med sin fru, hvilken var grann som sjelfva *la belle*, i en kabriolet; derefter min lycklige vän R. med sin fru, mycket enkelt men smakfullt klädd, i en tvåsitsig kalesch, derefter mormodren, Emelie, hennes lilla gosse, Grosshandlar B. och jag i en fyrsittsig. På ett värdshus å djurgården var en lysande aftonmåltid för oss anrättad. B. hade beställt den förut och gjorde oss dermed alla en surprise.

Det lilla huset, som möblerades åt R. och Sophie, bebor han nu med sin Mathilda, ty Sophie reser med sin man om fjorton dagar till Skåne. Det förundrar mig att hon vill lemna hufvudstaden, men – Öfverst-Löjtnanska, hennes nåd – det klingar i öronen och hon lär inte tänka föra mindre stat der nere än hon gjort här. Fadren kan dock icke trösta sig öfver hennes afresa.

Mormodren, den gamla Majorskan, bor hos Mathilda som till den grad fjäsar gumman, att hon i hennes ögon söker att läsa hennes önskningar, äfven så gör R. Emelie hushållar för morbrodren och blir nu lycklig sedan den inbillska Sophie icke mer är värdinna i huset.

Inom åtta dagar måste jag resa ifrån de lyckliga paren, men jag har lofvat att i midsommar komma igen och med R., Mathilda och mormodren tillbringa några veckor på landet. Farväl, min bror! du skall få höra omständligare beskrifning öfver bröllopp och allt, när jag kommer till Upsala. Emellertid kan du väl skrifva ett bref hit till din

Upprigtige vän och broder,

Herrman D.

* * *